Aydınlık
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
ÇARŞAMBA 4 Haziran 1980
10 LIRA

itiraf.3
«DAVADAN DÖNEN»
ADNAN ÖZÇİFTÇİ' ANLATIYOR
YAKINDA AYDINLIK'TA

Bazı Alevi yurttaşlar, faşist saldırılar yüzünden şehri terkediyor

Çorum'dan "göç" başladı!

- MHP'liler, Kozluca köyünde bir genci daha katlettiler
- Ecevit: "Çorum ve Merzifon, faşist teröristlerin kurtarılmış bölgesi haline geldi"

ÇORUM (ÖZEL)

ÇORUM'da Gün Sazak'ın öldürülmesi üzerine başlayan MHP'li faşistlerin saldırıları, günlerdir süren sokağa çıkma yasağına rağmen devam ediyor. Son olarak Çorum'un Kozluca köyünde Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi Selahattin Ardıç MHP'liler tarafından dün öldürüldü. Cinayeti işleyen MHP'lilerin Ovasaray köyünden oldukları öğrenildi. Bu arada günlerdir yoğun saldırılara hedef olan birçok Alevi yurttaşın Çorum'u terketmeye hazırlandığı ve yer yer göçlerin başladığı gözleniyor.

600 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Öte yandan Çorum'da sokağa çıkma yasağının başladığı günden bu yana 600 kadar kişinin gözaltına alındığı, bunlardan çoğunun yanında kimlik bulundurmayan ve olaylarla ilgisi bulunmayan kişiler olduğu öğrenildi. Gözaltına alınanlardan 57'si ilk sorgulamalarından sonra tutuklandılar. Tutuklananlar arasında evinde silah bulunduran Şoförler Cemiyeti Başkanı da bulunuyor. Bu arada şehirde ilan edilen sokağa çıkma yasağı belli aralıklarla kaldırılmakla birlikte sürüyor.

Öte yandan Merzifon'da komando saldırılarından sonra ilan edilen sokağa çıkma yasağının da devam ettiği öğrenildi.

ECEVİT'İN BASIN TOPLANTISI

CHP Genel Başkanı Bülent E-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Direnişteki İslahiye Belediyesi işçilerine ne sendika yardım yapıyor ne de hükümet belediyeye mali yardımda bulunuyor. Üç aydır devam eden direnişten sonra İslahiye çöplük haline geldi.

Hükümet İslahiye Belediye işçilerini açlığa terketti

İSLAHİYE (ÖZEL)

İSLAHİYE Belediyesinde çalışan 200 işçi 3 ay kadar önce ücretlerinin ödenmesi isteğiyle başlattıkları direnişi sürdürüyorlar. 3 aylık birikmiş ücretlerinin ödenmemesi üzerine direnişe geçmişlerdi.

Gazetemize bir açıklamada bulunan İslahiye Belediyesi işçileri 6 aydır ücret alamamanın büyük zorluklarını yaşadıklarını belirterek şunları anlattılar:

"Bakkal ekmek vermiyor, çocuklar aç-perişan. Hükümetin umurunda mı, işverenin umurunda mı durumumuz? Ayrıca bugüne kadar bizden kesilen aidatlar nerede? Sendikadan bugüne kadar beş para yardım görmedik. Hani bizi zor durumda destekleyeceklerdi, nerede kaldı o boş vaatler? 6 aydır çekmediğimiz dert, başvurmadığımız kapı kalmadı. Hatta bazı sendika temsilcilerinin bir tek maaşı içerde yok, hepsi de işverenle anlaşıp alıyorlar, bize Allah kerim demek düşüyor."

Direnişten bu yana şimdiye kadar neden bir uzlaşma sağlanamadığını sorduğumuz İslahiye Belediye Başkanı Sabahattin Demirel ise Belediyeye ait gayri-menkulleri satışa çıkarmak zorunda bırakıldığını, bunun da engellenmek istendiğini açıklayarak hükümetin hiç bir destekte bulunmadığını belirtti. Demirel, "Bugüne kadar bizim gibi küçük belediyelere hükümet tarafından mali destek yapılmadı. Şimdi ise AP iktidarının partizanca davranışı, CHP'li belediyelere bu yolu kapattı" dedi.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı:

«MHP Adana Merkez ilçesi, Sıkıyönetim emriyle arandı»

- "Erin öldürülmesi olayıyla ilgili olarak yakalanan olmadı."
- Diyarbakır'da da bir inzibat eri öldürüldü.

ANADOLU AJANSI

6. Kolordu ve Adana, K.Maraş, Gaziantep, Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı CHP Merkez İlçe Başkanının muayenehanesi baskını, bir erin öldürülmesi, bir erin yaralanması olayı ile ilgili olarak basına yaptığı açıklamada MHP Merkez İlçe ve Gençlik Kolu binalarında arama yapıldığını, olayla ilgili olarak hiç bir parti veya kişinin suçlanmadığını belirtti. Açıklama şöyle:

"30 Mayıs 1980 günü saat 14.30 sıralarında Adana CHP Merkez İlçe Başkanı diş tabibi Fevzi Ciritçi'nin muayenehanesine giren 2 terörist bekleme salonundaki 3 kişiyi yaralayarak kaçmış, olay yerine yetişen askeri devriyelere ateş açan anar-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

TV'yi gözlerken

Unuttular mı Unutturmak mı istiyorlar?

BU hafta merakla bekledik. Hani şu Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Cüneyt Gökçer'in sunduğu programı... "Tarihte Bu Hafta" programlarının sunuculuğunu koskoca Devlet Tiyatroları Genel Müdürü yaptığına göre TRT'nin önem verdiği bir program olmalı...

Niçin mi merak ediyorduk? Geçen haftaki programda Gökçer 26 Mayıs'ta kalmıştı. Bu arada Osmanlı İmparatorluğunun kuruluş günlerinden, Abdülhamit'le Ali Suavi çarpışması ve Çırağan Sarayı baskınına kadar bir çok olayı dinlemiştik. 26 Mayıs gecesiydi.

Bir hafta geçti. Gökçer yine "Tarihte Bu Hafta" programı ile karşımızdaydı. Ama o ne... Gökçer programa 28 Ma-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Kışlalı, Kültür Bakanlığında Atatürk düşmanı bir anlayışın egemen olduğunu söyledi

ANKARA (AA)

CHP İzmir Milletvekili, eski Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, Kültür Bakanlığında Atatürk'e, Cumhuriyet'e ve Atatürk Devrimlerine karşı bir anlayışın egemen olduğunu söyledi.

Kışlalı, parlamentoda yaptığı basın toplantısında Anayasaya açıktan karşı olan devletin temelini oluşturan ilkelere ters düşen düşüncelerin Kültür Bakanlığınca devletin olanakları kullanılarak yayıldığını belirtti.

Kültür Büyük Ödülünün verilişinde usulsüzlükler yapıldığını belirten Kışlalı, özetle şunları söyledi:

"Bu ödülün 29 Ekim tarihinde verilmesi daha önce belirtenmişti. Ancak bu kayıt kaldırılmış, Bakanın bu ödülü istediği tarihte vermesi kararlaştırılmıştır. Ödül basından gizlenerek ve törensiz olarak bu yıl Necip Fazıl Kısakürek'e verilmiştir. Sayın Kısakürek'in kişiliğiyle ilgili bir değerlendirme yapmak istemiyorum. Kısakürek, değerli bir şairdir. Ancak ödül verilme biçimine gölge düşürülmüştür."

Eski Kültür Bakanı Kışlalı Kültür Bakanlığının resmi desteği ile düzenlenen Sanat Şenliğinde, Atatürk devrimlerinin sapık muasırlaşma anlayışı olarak nitelendiğini, "Atatürk inkilapları, gerçekte kötü bir Batı kopyacılığıdır" düşüncesinin açıktan savunulduğuna işaret etti.

Kışlalı, CHP hükümeti döneminde satışı durdurulan "Milli Kültür Meseleleri ve Maarif Davamız" adlı kitabın Bakanlıkça yeniden yayınlandığını, bu kitapta Atatürk, Cumhuriyet ve devrimcilere karşı yazılar bulunduğunu söyledi.

INTERNATIONAL Herald Tribune

"Herald Tribune" Türkiye'de askeri müdahale ihtimali olduğunu yazdı

HABER MERKEZİ

HERALD Tribune" gazetesinin muhabirlerinden Marvine Howe, gazetenin 2 Haziran tarihli sayısında Ankara'dan bildirdiği haberinde, Türkiye'de ordunun bir müdahale ihtimalinin bulunduğunu ileri sürüyor.

Amerikalı yazar, askeri liderlerin şiddet olaylarından kaygı duyduklarını ve geçtiğimiz hafta siyaset adamlarını meselelerin üstesinden gelmek üzere birleşmeye çağırdıklarını yazıyor.

Yazar, ordu yetkililerine yakın bir kaynağa dayanarak, ordu kumandanlarının böyle bir adım atmak istemediklerini ancak askeri bir müdahale için bütün şartların varolduğunu aktarıyor.

Howe, ordu kumandanlarının bu yılın başında siyasi partilere bir uyarı mektubu gönderdiğini, Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'in şubat ortasında mektubun sonuçlarını beklediklerini söylediğini hatırlatıyor. Ayrıca, Evren'in geçen ay Brüksel dönüşü, Cumhurbaşkanının seçilememesinden duyduğu üzüntüyü dile getiren sözleri de bir uyarı olarak nitelendiriliyor.

"Herald Tribune"deki yazı şöyle sona eriyor:

"Adalet Partisi ve muhalefetteki bazı siyaset adamları, doğrudan bir askeri müdahalenin Parlamentonun General Evren'i seçmesiyle önlenebileceğini söylüyor.

"Askeri bir müdahale ihtimalinden bahseden askeri yetkililer, böyle bir girişimin ABD tarafından onaylanması gerektiğini belirtiyor. Çünkü Türkiye silahlı kuvvetleri ciddi bir şekilde Amerika'nın desteğine bağımlıdır. Askeri yetkililer, bu sırada böyle bir onayın verilmesinin kuşkulu olduğunu ifade ediyor."

Afgan direniş kuvvetleri Sovyet işgalcilerine karşı askeri eylemlerin yanı sıra, örgütlenme ve siyasi çalışmayı da yürütüyor. Kabil'de gerillalar, işgal ve gizlilik şartları altında gazete basmayı başardılar. Fotoğrafta Kunhar'daki bir gerilla üssündeki direnişçiler.

Afgan direnişçileri bir bakan yardımcısını öldürdü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

PEŞAVER'de bir açıklama yapan Afgan direniş örgütlerinden "Cemaat-i İslami"nin bir sözcüsü, direnişçilerin Kabil'de, Moskova yanlısı Babrak Karmal yönetiminin Ulaştırma Bakan Yardımcısını öldürdüğünü bildirdi.

Sözcü ayrıca, baskent Kabil'de işgale karşı örgütlenme faaliyetlerinin sürdüğünü hatırlatarak, şimdi artık gizli bir gazete çıkarmaya başladıklarını açıkladı.

Öte yandan Sovyet birlikleri, işgale karşı eylem yapan çok sayıda öğrenciyi katlettiler. İşgal makamları ayrıca, geçtiğimiz nisan ayından bu yana, direniş ve boykot yapan yaklaşık 1900 öğrenciyi de tutukladılar.

Gaziantep'te işkence yayınımız üzerine

İslahiye muhabirimiz, gözaltına alınarak tehdit edildi

İSLAHİYE (ÖZEL)

GAZİANTEP'de Emniyet Müdürlüğü Sorgulama Bürosunda yurttaşlara işkence yapıldığını gazetemizde açıkladıktan sonra, yayınımızdan rahatsız olan bazı yetkililer İslahiye muhabirimiz Mehmet Özdemir'i gözaltına alarak "kemiklerini kırmakla" tehdit ettiler. İslahiye Alay Komutanlığına götürülen muhabirimize işkence yayınımızın doğru olmadığını söyleyen yetkililer, yayınımızı durdurmaya hazırlandıklarını açıkladılar.

Gaziantep Sıkıyönetim Kurmay Başkanlığına da götürülen muhabirimiz serbest bırakıldıktan sonra olayı şöyle açıkladı;

"Beni gözaltına alan yetkililer Alay Komutanlığına getirdiler. Emniyet Müdürü, Emniyet Başkomiseri, Merkez Komutanı Binbaşı ve Alay Komutanının önünde tehdit edildim. 'Binbaşı ile ilgili verdiğiniz haber yanlıştır, hakkınızda soruşturma açacağız' Binbaşıyı hedef gösteriyorsunuz, zaten 'Tümgenerali

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Yine partizanlık!

Çanakkale'de 300 memur ve işçi AP'nin hışmına uğradı

BAYRAMİÇ (ÖZEL)

AP hükümetinin Çanakkale ve ilçelerinde yaptığı yeni atamalarla birlikte Milli Eğitimden yurdun çeşitli yerlerine sürülen öğretmenlerin sayısı 110'u buldu. Çanakkale, Biga, Ayvacık ve Bayramiç'de sürgün edilen doktor, sağlık memuru, ebe ve hemşire sayısı da 21'e ulaştı.

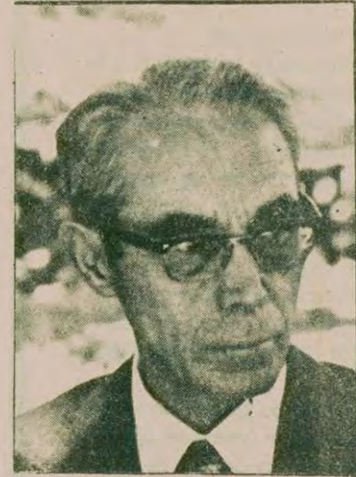
Çanakkale Yol Su Elektrik'tede 31 işçinin iş akitleri feshedildi. İki işçi ise istifaya zorlanıyor. YSE işçilerinden 12'si yurdun çeşitli yerlerine sürgün edildi. İl YSE Müdürü Suat Seyit ve iki memur da hükümetin partizanlığına uğrayarak sürüldüler. Kepek Konserve Fabrikasında çalışan 5 memur ise Ankara'da görevlendirildi. Fabrikanın 13 işçisi de işten çıkarıldı.

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

"Layık aday çıkmıyor, millete gidelim" derken...

AP "layık adayı" buldu: Türün

- Saadettin Bilgiç'ten sonra, bu kez de 12 Mart'ın bir işkencecisinin aday olarak gösterilmesi tepkiyle karşılandı.

AP'nin Cumhurbaşkanı adayı Faik Türün

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURBAŞKANLIĞI seçiminin bugünkü sistemle "Yeterince demokratik olmayacağı" gerekçesiyle ve "Bu göreve layık bir seçimin yapılabilmesi için" Cumhurbaşkanının doğrudan seçilmesini öngören bir Anayasa değişikliği önerisini Millet Meclisi Başkanlığına veren AP, Cumhurbaşkanlığı seçiminin 87. turunda Manisa Milletvekili ve eski 12 Mart generallerinden Faik Türün'ü aday olarak gösterdi.

Daha önceki aday, AP İstanbul Milletvekili Saadettin Bilgiç'in 60 tur oylamanın ardından, "Anayasa değişikliği önerisi uyarınca" adaylıktan çekilmesinden sonra, Faik Türün, AP Senato ve Millet Meclisi Grup Başkan Vekillerince Cumhurbaşkanlığı seçimi için yeni aday olarak gösterildi.

Daha önce Saadettin Bilgiç'in Cumhurbaşkanlığına aday olarak gösterilmesine de karşı olan ve bu nedenle kendisine oy vermeyen bazı AP milletvekillerinin bu kez, daha da "antipatik" bir isim olan Faik Türün'ün aday olarak gösterilmesine büyük tepki duydukları öğrenildi. Nitekim, AP'li milletvekillerinden bazıları, bu arada İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım'ın Faik Türün'ün aday olarak gösterildiği 87. tur oylamaya katılmadığı gözlendi. Bu turda Batur 293, Türün 211 oy aldılar.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

TİKP Pazarcık yöneticisini öldüren Apocu, cinayet silahını teslim etti

- Mehmet Ongan'ı Apocu şef Hüseyin Acar öldürtmüş.
- TİKP Tunceli İl Yöneticisi Adil Turan'ı öldüren Apocu'nun yargılanmasına başlandı.

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

TİKP Pazarcık İlçe yöneticisi Mehmet Ongan'ın öldürülmesinde kullanılan ikinci silah da ele geçti. Cinayeti işledikten sonra, Almanya'ya kaçarken, Yeşilköy havaalanında yakalanan Aziz Ongan, olayda kullanılan Beratta marka silahı, jandarma birliğiyle birlikte, Pulyanlı köyüne gelerek anne ve babasından aldı ve teslim etti. Aziz Ongan, Mehmet Ongan'ın ağabeyi İbrahim Ongan'a cinayeti nasıl işlediklerini şöyle anlattı:

"Seyit Onoğlu ve Mehmet Kalan, Hüseyin Acar'la buluşup konuşmuşlar. Mehmet Ongan'ı öldürmeye karar verip, eylemi planlamışlar. Bu plana göre, cinayeti işleyecek olan timde ben de görevlendirilmişim. Seyit Onoğyu, bu durumu gelerek bana bildirdi. Ben de Hüseyin Acar'la görüşmeden kabul edemem dedim. Hüseyin Acar'la görüstüm.

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Hakkında Sıkıyönetim Komutanlığınca soruşturma açılmasına rağmen

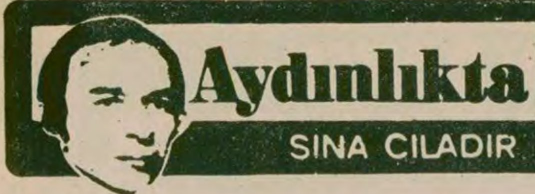
Kadirli Emniyet Amiri kanunsuzluk yapmayı sürdürüyor

ADANA (ÖZEL)

KADİRLİ Emniyet Amiri Mustafa Kemal Ceza, hakkında işkence yapmaktan dolayı soruşturma açılmış olmasına rağmen, kanunsuz tutumunu sürdürüyor.

Kadirli'de gözaltına aldığı Türkiye İşçi Köylü Partisi yöneticilerini ormana göndererek işkence yaptırdığı yayınımızla ilgili olarak hakkında Adana Sı-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Hangi formül

SİYASİ çevrelerde antenler gerilmiş durumda. Değişik sosyal sınıf ve kesimlerden değişik siyasetçiler ya da "siyasetçi" olduğunu sanan bir takım gruplar, durmaksızın durum değerlendirmesi yapıyorlar:

– Bu hükümet 1981'e kadar zar zor da olsa sürüklenir...

– Sanmam. Hükümetin devrilmesinin eli kulağında

– Doğru. Ufukta bir CHP-MSP koalisyonu görülüyor...

– Hayır. Erken seçim...

– Berideki omuzları kalabalık kişileri ne yapalım? Onların bir kısmı da fırsat kolluyor...

– Ecevit, MHP'yi dışarda bırakacak bir koalisyon öneriyor. Geç ama oldukça akıllı bir girişim...

– Türkeş, ya devlet başa, ya kuzgun leşe mantığı içinde...

Vesaire.

Bir kısım "sol" gruba gelince, onlar böyle ince işlerle vakit öldürmeyi akılcılık saymıyorlar. "Hükümeti şu ya da beriki partiler kurmuş farketmez" diyorlar. "Ne de olsa hepsi, oligarşinin has partisidir. Tek yol devrim!"

Siyasi durumu böyle kestirmeden "değerlendirince", kuşkusuz, kafayı çalıştırma külfetinden kurtuluyor insan, rahatlıyor. Seçim erken olmuş ya da zamanında olmuş, hükümet şu ya da beriki partiler tarafından kurulmuş, bir şey farketmiyor!..

Oysa gerçek bu değil elbette. Devrimciliğin kitabında bu tür aklıevvelliğin yadsınması bir yana, tarihi olgular da bir yana, hayatın içinde yaşadığımız gerçekleri, maceracı kalıpları paramparça ediyor.

Bugün ülkemizde kabaca şöyle bir saflaşma var:

Bir yanda Anayasaya ve parlamentoculuğa karşı güçler, öte yanda Anayasayı ve parlamentoculuğu savunan güçler.

AP ve MHP Anayasanın karşısındadır ve dolayısıyla parlamentoculuğu aşındırma uğraşı içindedirler. "TKP"nin başını çektiği sahte sol da, bunların değirmenine su taşıyor.

MHP'yi ve sahte solu anlıyoruz ama, bir seçim partisi olan AP'nin, Türkeş'le el ele vererek kendi bindiği dalı kesmeye çabalaması, pek anlaşılır bir gelişme değildir. Anayasayı değiştirip, parlamentoculuğu zaafa uğratacak bir gelişmenin, giderek AP'nin altındaki zemini de kaydırması, güçlü bir olasılıktır. Aynı olasılığın kapsamına diğer seçim partileri de giriyor.

Bu gerçeği nihayet CHP Genel Başkanı da gördü. Ecevit'in MHP'yi dışarda bırakacak üçlü bir koalisyon önermesi oldukça dikkat çekicidir. CHP Genel Başkanı, bu önerisi ile, Parlamentoyu savunmaktadır ve Türkeş'in cinayet şebekesini tecrit etmeyi amaçlamaktadır.

Bilmiyoruz, Ecevit'in bu önerisi, sahte TKP başta olmak üzere maceracı grupların provokatif girişimlerine de bir tavır anlamı taşıyor mu? Eğer öyle ise, Ecevit'in attığı adımın olumlu bir adım olduğunu söyleyebilmek mümkündür.

Galiba bu aşamada, AP hükümetinin 1981'e kadar sürüklenmesinden, CHP-MSP koalisyonuna ve hatta erken seçime kadar uzanan bir yığın hükümet formülü ile hükümeti seçimle yenileme formülü, pek geçerli değildir ya da geçerli olmaması gerekir. Mevcut ittifaklarla gidilecek bir erken seçimin, hükümet formülünü olumlu bir şekilde çözmesi çok zordur.

Geriye şu formül kalıyor: Parlamentoda temsil edilen üç büyük partinin bir araya gelmesi ve şu veya bu biçimde bir hükümet oluşturarak normal süre içinde seçimlerin yapılmasını sağlaması...

Bunun gerçekleşebilmesi için, AP'nin MHP'den elini kurtarması ve CHP'nin de başta "TKP" ve efendisi olmak üzere sahte solla arasına kalın bir çizgi çekmesi gerekiyor.

Belki yersiz bulunacaktır ama, hatırlatmakta yarar var: Biz, bastığı zemin çok daha geniş olmak üzere bu tür bir hükümet formülünü ve bu tür bir hükümetin ittifak ve hedeflerini ortaya koyalı ne kadar zaman olmuştu? Yedi ay, sekiz ay?...

Ecevit, ileriyi olmasa bile yaşanılan gerçeği nihayet az-buçuk görmüştür ama, bakalım AP aynı uyanıklığı gösterebilecek midir?.

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Su

İlkçağ düşünürleri tabiatta en önemli 3 unsurun su, hava ve ateş olduğunu söylerlermiş. Çağımızda da bu unsurlar hâlâ eski önemini koruyor. Biz bugün çevre sağlığı yönünden insan yaşamı ile su arasındaki ilişkilere değinmek istiyoruz.

1973 yılı idi. Afganistan'da Zahir Şah rejimi henüz devrilmiş, Muhammed Davut yönetimindeki Cumhuriyet idaresinin ilk günleri yaşanmaktaydı. Rengarenk bir otobüs ile Kabil'den bugün yoğun çalışmaların olduğu Kunduz kentine doğru gidiyorduk. Hindikuş dağlarını aştıktan sonra şoförümüz nehir kıyısında mola verdi. Hepimiz suyun kenarına koştuk. Nehrin üst tarafında bazı yolcular tabii ihtiyaçlarını giderirken aşağı tarafta bazı yolcular da abdest alıyor ya da susuzluklarını gideriyorlardı. "Akarsu pislik tutmaz" inancı içindeydiler herhalde.

17 Mayıs 1980 tarihli Aydınlık gazetesi 20. yüzyılda İstanbul'un bir mahallesinde (Yakacık-Kurfal) halkın lağım sularıyla karışmış çeşme ve kuyuları kullanmak zorunda olduklarını yazıyordu.

Size iki Üçüncü Dünya ülkesinden örnekler sundum. İlkçağ düşünürleri haklı. Su Yakınçağ'da da tabiattaki önemini koruyor.

Çeşitli mikroplarla bulaşmış suları içmek, kullanmak bulaşıcı hastalıkların yayılması yönünden gerçekten insan sağlığını tehdit edici boyutlarda. Su-sağlık ilişkisi ana çizgileriyle iki ana bölümde incelenir, genellikle.

> Birinci bölüm: Sudan kaynaklanan hastalıklar.
>
> Çevre sağlığı bozuk olan yerlerde, kırsal kesimlerde, içme sularına lağım sularının karışması, lağım suları ve diğer pis sularla sulanan bahçelerdeki sebze ve meyveleri yıkamadan yemek, bu sularla bulaşık yıkamak suretiyle insanda hastalık yapar.
>
> Hastalıklar:
>
> Kolera, tifo, dizanteri. Bulaşıcı sarılık, barsak kurtları, yaz ishalleri.
>
> Ana önlemler:
>
> İçme sularını klorlamak, kuyu ile bahçe arasında en aşağı 20 metre uzaklık bırakmak, kuyuyu tuvaletten daha alçak yere yapmamak, pis suları kaynatmadan içip kullanmamak, sebze-meyveleri yıkamadan yememek.
>
> İkinci bölüm: Su ile temizliğin yetersizliğine bağlı hastalıklar.
>
> Vücut ve eşya temizliğine dikkat etmemek veya pis suları kullanmak suretiyle bulaşır.
>
> Hastalıklar: Uyuz, mikrobik deri hastalıkları, cüzzam, biüknme, trahom denilen göz hastalığı, yaz ishalleri, barsak kurtları.
>
> Ana önlemler: Vücut ve elbise temizliği, eli tuvalettensonra sabunla mutlaka yıkamak.

Biz burada kişinin kendisinin alabileceği önlemlerden söz ettik. Gayemiz bir gazete köşesi olarak halkın sorunlarına değinmek okuyucuyu bir nebze de olsa aydınlatabilmek, yoksa oturduğumuz yerdenhalkın sağlık sorunlarını çözmek değil.

düşünce dünyası

Paris Komünü ve yurt savunması

Abdullah Ergün

PARİS Komünü işçi sınıfının siyasi iktidarı nasıl ele geçireceğini ortaya koymuştur. Komün bu yönüyle kendisinden sonra gelen büyük sosyal devrimlere yol göstermiştir. Ancak Komünün önemi bununla sınırlı değildir. Komün aynı zamanda anavatanın savunulmasında emekçilerin ve işçi sınıfının izleyeceği yolu ortaya koyması bakımından da öğreticidir. Paris Komününün 109. yılında Türkiye'de üzerinde yeteri kadar durulmamış bu yanı üzerinde durmak istiyoruz.

Paris 1870 yılında Prusya orduları tarafından kuşatıldığında, Fransız burjuvazisi vatanını savunmaktan vazgeçip Paris'i düşmana teslim etti. Bunun üzerine Parisli işçiler Milli Muhafız Birliğini kurarak vatanlarını savundular. Fransız burjuvazisi işçileri silahsızlandırmak için Paris'in üzerine yürüdüğünde, Parisli işçiler ayaklanarak 18 Mart 1871'de tarihte ilk kez iktidarı ele geçirdiler.

Parisli işçiler Milli Muhafız Gücünde örgütlendiler. Paris'in savunulması komünarların topyekün silahlanmasına dayanıyordu. Paris proletaryası kendisinden kat kat üstün olan Prusya ordularının karşısında aylarca Paris'i savundu. Paris proletaryası vatanını savunmada inanılmaz fedakarlıklar ve yiğitlikler gösterdi. Parisliler aç bırakıldığında bile coşkularını ve umutlarını yitirmediler.

Yurt savunması en başta emekçilerin sorunudur.

Ülkemizde revizyonist ve maceracı gruplar yurt savunmasının "burjuvazinin işi" olduğu şeklinde yoğun bir propaganda yürüttüler. Bunlara göre vatanı savunmak milliyetçiliktir. İstiklal Marşı mı? Burjuvazinin marşıdır, emekçilerle bir ilgisi yoktur. Milli bayrak mı bu da burjuvazinindir. Anayurdu savunmaya gelince, bunlara göre böyle bir sorun yoktur. Çünkü proletarya "enternasyonalisttir."

Ama hak ve özgürlüklerini ve yurdunun bağımsızlığını kanı pahasına kazanan işçi sınıfının bu saçmalıklara tahammülü yoktur. Paris Komünü bunu açıkça ortaya koymuştur. Komün yurt savunmasının ve işçi sınıfının kazandığı mevzileri savunmanın herşeyden önce emekçilerin bir meselesi olduğunu ortaya koymuştur. Komünarlar "Paris'in savunulacak bir bağımsızlığı yoktur" anlayışıyla hareket etmediler. Tam tersine Paris'i savunmak için bütün güç ve enerjilerini ortaya koyup, 50 bin şehit verdiler.

Yurdunu savunan Paris proletaryası milliyetçi değil sapına kadar enternasyonalistti. Parisli komünarlar Prusya ordusundaki emekçi kardeşleriyle sıkı ilişkiler kurdular. Nitekim Komünün yenilgisinden sonra Komünün mücadelesine hayranlık duyan Alman askerleri komünarları Prusya ordusundan gizleyerek kaçmalarına yardımcı oldular.

Yurtseverlik ile enternasyonalizmin elele olduğunu Parisli komünarlar mücadeleleriyle ortaya koydular.

Uluslararası proletaryanın öğretmenleri Komünün bu deneyinden sonuna kadar yararlandılar. Anayurt savunmasının ve bağımsızlığı korumanın en başta proletaryanın görevi olduğunu gösterdiler.

Komün, yurt savunması ve halkın silahlanması

Komün yurt savunmasının halkın silahlı gücüyle başarıya ulaşacağını ortaya koydu. Tarihteki bütün büyük savunma savaşları ancak halkın silahlanmasıyla zafere ulaşmıştır. Ulusal Kurtuluş Savaşımız bunun bir örneğidir. Kuvayi Milliye yurdunu savunan halkımızın silahlı gücüydü. Saldırgana teslimiyeti savunanlar ve uşaklık edenler daima halkın silahsızlandırılmasını savunmuşlardır. Parisli işçiler silahlandığında Fransız burjuvazisinin ilk işi onları silahsızlandırmaya çalışmak olmuştur. İngiliz işgalcilerine teslim olan İstanbul hükümetinin ilk işi de Kuvayi İnzibatiye'yi kurup, savaşan Kuvayi Milliye'yi saf dışı etmeye çalışmak olmuştur. Saldırgana hizmet edip kendi halkına saldırmak daima bütün teslimiyetçilerin ortak özelliği olmuştur.

Bugün de Rus Yeni Çarları halkımızı hazırlıksız yakalamak için 'silahsızlanma' yaygarası koparmaktadır. Rusya'nın kalemşörleri çeşitli kılıklara girerek, halkın milli duygularını köreltmeye çalışıyorlar. Böyle bir dönemde halkı yurt savunmasına hazırlamak daha da büyük bir önem taşımaktadır. Örgütlü ve yurdunun savunulmasının bilincinde olan kitleler, en güçlü saldırganları dize getirecek güçtedir. Yeter ki kitlelerin insiyatif ve enerjisinden korkulmasın, onların eli kolu bağlanmasın.

Özgürlüklere saldıranlar, yurtlarını savunamazlar

Prusyalı saldırganlar Paris'i kuşattığında Parisliler için iki yol vardı: Birinci yol, Fransa'nın 1789 devriminden beri kazandığı özgürlükleri korumak yoluydu. Demokratik hak ve özgürlükleri korumak o gün Prusyalı saldırganlara karşı direnmekten geçiyordu. Devrimin kazançlarını sonuna kadar savunmada kararlı olan işçi sınıfı bu yolu seçti.

İkinci yol saldırgana teslim olma ve özgürlükleri çiğneme yoluydu. Kitlelerin harekete geçmesinden ve devrimden korkan Fransız burjuvazisi ikinci yolu seçti. 80 yıl önce "özgürlük, kardeşlik, eşitlik" adına feodal krallığı devirmiş olan burjuvazi, özgürlükleri savunmaktan vazgeçiyor, bunun doğal sonucu olarak da komünarları katlediyordu.

Komünarlar özgürlükleri savunuyorlardı. Komünde, demokrasi hüküm sürüyordu. Toplantı ve gösteri, fikir özgürlüğü önünde hiçbir engel yoktu. Komünarlar kendilerinin istemedikleri yöneticileri görevden alabiliyorlar, yöneticilerini kendileri seçiyor ve denetleyebiliyorlardı. Kısacası komünarlar özgürdü. Komünarların topyekün direnme yolunu seçmeleri ile özgür olmaları arasında kopmaz bir bağ vardı.

Fransız işçi sınıfı Komüne gelinceye kadar çeşitli özgürlükleri kanı pahasına elde etmişti. Özgürlüklerin bedelinin pahalı olduğunun bilincindeydi. Eğer saldırgana gereken cevabı vermezse bulunduğu mevzilerden sökülüp atılacağını, yıllarca geriye gideceğini biliyordu.

Komün deneyinin de ortaya koyduğu gibi yurtlarını savunmak isteyenler özgürlüklerden yana olmak zorundadırlar. Özgürlüklere saldıranlar kazanılmış mevzileri ortadan kaldırmaya çalışanlar, yollarında ısrar ettikleri sürece kaçınılmaz olarak silahlarını yurdunu savunanlara çevireceklerdir. Ve saldırgana teslim olacaklardır.

Bugün Demirel hükümeti ve bazı başka hakim sınıf çevreleri "ya özgürlükler ya Türkiye" diye milletin önüne bir ikilem koyuyorlar. "Türkiye'nin bağımsızlığını korumak mı istiyorsunuz, o halde özgürlüklerden vazgeçiniz" demektedirler.

Bu anlayışla hareket edenler, topyekün direnmenin gündemde olduğu Türkiye'de milleti birleştiremezler. Çünkü milleti birleştirecek ve saldırgan düşmana karşı topyekün direnmeyi sağlayacak harç, özgürlük harcıdır.

İLAN
PAŞABAHÇE İSPİRTO VE İÇKİ FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Fabrikamız ihtiyacı için 17.000 adet Plastik şişe yıkama kovanı ihale sureti ile satın alınacaktır.

Muhammen bedeli 3.655.000.- lira olup geçici güvencesi 274.125.- liradır.

İhale 26.6.1980 Perşembe günü saat 14.00'de Fabrikamız Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

İştirak edeceklerin ihale günü geçici güvencesi ile birlikte Komisyonda hazır bulunmaları. Duyurulur.

(Basın: 15545-639)

İLAN
SUSURLUK ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Dosya No: 1979/203

Davacı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından davalılar İsmail Hakkı Gül, Hayati Küçükdoğan ve İsmail Hakkı Sudun aleyhine açılan Alacak davasının yapılan muhakemesi sırasında:

Davalılardan İsmail Hakkı Gül'ün adresi tespit edilemediğinden davalı 8/4/1980 tarihli duruşmaya gelmediğinden kendisine gıyap kararının ilanen tebliğine, duruşmanın 13/6/1980 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verilmiştir.

Karar gereğince davalı İsmail Hakkı Gül'e gıyap kararı tebliği yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur. 28/5/1980

(Basın 15603-636)

BAKIRKÖY 1 NCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

1975/2170 Es.

Bir borçtan dolayı hacizli bulunan Bakırköy, Kocasinan köyü, Bağlar mevkiinde kain 16 pafta, 3917 parsel sayılı 375. M2 miktarındaki gayrimenkulden, zemin katta 10/192 arsa payına sahip (15) No:lu dükanın tamamı Bakırköy 1 nci İcra dairesinde açık artırma suretiyle satılacaktır.

İMAR DURUMU: Kocasinan Belediyesi fen işleri şefliğinin 13/6/1977 tarih ve 1918 sayılı imar durumu belgesinde: Bina yüksekliği 6.50 M, bina derinliği kroki gibi, ön bahçe mesafesi 5.00 M, komşu mesafesi 3.00 M, arka bahçe mesafesi 3.00 M, ve ayrık nizam şeklinde inşaata müsade edildiği ve not olarak: İrtifa yola terk işlemi yapıldıktan sonra ve emsali şekle göre verilecektir şerhi mevcuttur.

GAYRİMENKULUN EVSAF VE KIYMETİ: Yukarıda adı yazılı gayrimenkul Bakırköy, Kocasinan köyü, Bağlar mevkiinde, Şirinevlerden Mahmutbeye giden asfalt yolun sağında 13 No:lu ve arnavut kaldırımı sokaktan takriben 100. M aşağı inildikte ve Doğu isimli B.A. kargir inşaatlı apartımanın zemin katında ve 6. M, genişliğindeki arnavut kaldırımlı yola cepheli üç dükkandan sağdaki bila No:lu 1 nci dükkanın Vitrini ahşap doğrama, zemini karomozaik döşeli, takriben 27. M2 civarında olup, elektrik ve su mevcuttur. Vitrinleri tahrip edilmiş vaziyettedir. Apartıman inşaatında kullanılan malzeme ve işçilik birinci sınıftır. Gayrimenkulün mevkii, imar durumu, tarzı inşaası vekıymete müessir bütün faktörler dikkate alınarak bugünkü emsal alım satım rayicine göre 10/192 arsa payı ile birlikte (15) No:lu dükkanın tamamına (216.000.00)TL. değer takdir edilmiştir.

SATIŞ ŞARTLARI: 1– Satış 18/7/1980 Cuma günü saat 16.- dan 16.30'a kadar Bakırköy 1nci İcra dairesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75 şini ve rüçhanlı alacaklarına alacağını ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 28/7/1980 Pazartesi günü saat 16.00 dan16.30'a kadar Bakırköy 1nci icra dairesinde ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartiyle en çok artırana ihale olunur.

2– Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin %10nu nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın bu miktar kadar mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, istiyen alıcıya 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi, ihale damga pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3– İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile 15 gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4– Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İ.İ.K nun 133. maddesi gereğince ihale fesh edilir. İki ihale arasındaki farktan ve %10 faizinden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5– Şartname ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde istiyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6– Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş, münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyinlerin 1975/2170 Esas sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracatları ilan olunur. 26/5/1980

(+) İlgililer tabirine irtifak hakkı sapihleri de dahildir.

(Basın: 3958-637)

ÇAY KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1– Kurumumuzun ihtiyacı bir adet 60 ve iki adet 40 tonluk araba baskülü teklif alma usulü ile satınalınacaktır.

2– Bu işe ait şartnameler Çay Kurumu Genel Müdürlüğü Satınalma Müdürlüğü Rize, İstanbul Bölge Ticaret Müdürlüğü Sinan Paşa Köprüsü Sok. No: 19 Beşiktaş/İSTANBUL ve Ankara İrtibat Müdürlüğü Konur Sok. No: 28 Yenişehir–ANKARA adreslerinden ücretsiz olarak temin edilebilir.

3– İhaleye iştirak etmek isteyenlerin şartname esasları dahilinde hazırlayacakları teklif mektuplarını en geç 17.6.1980 günü mesai saatı sonuna kadar Çay Kurumu Genel Müdürlüğü Satınalma Müdürlüğü RİZE adresine İadeli-Taahhütlü olarak posta ile göndermeleri veya aynı adrese elden vermeleri gerekir.

4– Postada vaki olacak gecikmeler ve telgrafla müracaatlar kabul edilmez.

5– Karumumuz 2490 sayılı kanuna tabi olmayıp ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 15390-634)

İSTANBUL ASLİYE ÜÇÜNCÜ TİCARET MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINDAN

978/494 Es.

Davacı Toprak Muhsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü namına vekili avukat Şener Ufak tarafından davalı (Mustafakemalpaşa Cad. Güzel Bandırma Hanı kat 2 no: 3 Karaköy Adresinde Engin Çelebi) aleyhine ikame ikame edilen alacak davasının yapılan mühakemesi sonunda:

1-26.826.70 liranın 16.6.1978 tarihinden itibaren senelik %10 faizi ile birlikte davalıdan tahsil olunarak davacıya verilmesine, taktir olunan 2682 lira üçreti vekalet ile 1975 lira mahkeme masrafları ve 595.78 lira ilam masraflarında davalıya tahmiline 28.12. 1979 tarih ve 978/494 Esas, 979/676 Karar sayılı ilamı ile temyizen tetkiki kabil olmak üzere karar verilmiş, ve hüküm davacı Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü vekili avukat Şener Ufak Tarafından verilen 12.5.1980 tarihli dilekçe ile mahkeme ilamında, dava safahatı sırasında Yapı ve Kredi Bankası Aksaray Şubesinden Bahis Konusu İskonto haddi tutarındaki faiz sorulmuş 13.12.1979 Gün ve 15087 Sayılı cevabı yazıda bu oranın % 12 olduğu belirtilmiş, mahkemece faiz oranı %10 olarak kabul edilmiş olduğundan bahisle faize aitkısım davacı vekili tarafından temyiz edilmiş olmakla, davalının adresinin meçhilliyetine binaen hüküm özeti ile temyiz dilekçesinin davalı Ergin Çelebiye tebliğ yerine kaim olmaküzere ilanen tebliğ olunur. 20.5.1980

(Basın: 3929-542)

İSTANBUL 9.CU İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

DOSYA NO:1979/222

Fatih, Seyitömer mah. Köprülüzade sk.da kain 21 kapı nolu, 412 pafta, 1745 ada, 23 parsel sayılı ve 104 M2 sahalı K. Apt.nın 14/124 arsa paylı 4.cü kat 6 nolu daire 1.ci derece ipotek borcundan dolayı açık artırma suretiyle satışa çıkarılmıştır.

İMAR DURUMU: İst. Bl. İmar Müd.nün 12.5.1979 Tarihli imar belgesine göre: 15.50 mt. yüksekliğinde, krokisinde taralı olarak gösterilen kısımda yapılmak üzere ön ve yan bahçe mesafesi olmayan, bitişik inşaat nizamında beher otopark bedeli 40.000 Tl. olan yeni bir inşaat yapılabilir.

HALİ HAZIR DURUMU: Gayrimenkul Fatih'de Seyit Ömer mah. de Fındıkzade mevkiinde Kızılelma cd.nin nihayetinden sağa Hekimoğlu caddesine girilip sağdan 4.cü sokak olan Köprülüzade sk.da 21 kapı nolu Deniz Apt.nın 4.cü kat 6 nolu dairesidir. Ana gayrımenkul bodrum, 1 zemin ve 4 katdan müteşekkil betonarme karkasdır. Satışa mevzu dairede: 1 antre-koridor, 1 hol, 1 salon, 1 banyo ve 1 WC, 1 mutfak ve 2 odadan müteşekkil olup yaklaşık 85 M2 sahalıdır. Salon zemini marley yatak odaları tahta ve diğer yerlerk e mozayık döşelidir.

KIYMETİ: 900.000.00 Tl. kıymet taktir edilmiştir. Müzayedeye iştirak edeceklerin muhammen kıymetin %10 nispetinde nakti teminat akçesi yatırmaları veya milli bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri icap eder. Dellaliye resmi, ihale damga pulu bedeli, tapu harç ve masrafları ile tahliye ve teslim masrafları alıcıya aittir.

İlk açık arttırması 7.7.1980 Pazartesi günü saat 14.30'dan 15.00'e kadar İstanbul'da 9.cu İcra Dairesinde yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 25.6.1980'den itibaren dairedeki özel kartonda açık bulundurulacaktır. Taliplilerden şartname talep edildiğinde 25 TLlık posta pulu gönderildiğinde adreslerine bir örneği gönderilecektir. İlk açık artırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin %75'ni bulmadığı taktirde ençok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha uzatılarak onuncu 17.7.1980 Perşembe günü saat 14.30'dan 15.00'e kadar yine İstanbul'da 9.cu İcra Dairesinde yapılacak ikinci açık arttırmada ençok arttırana ihale olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde icra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşılmasından hariç kalırlar. Daha fazla bilgi edinmek isteyenlerin memurluğumuzun 1979/222 sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracaatları, alıcıların satış mahallinde ve saatinde hazır bulunmaları ilan olunur. 2 Haziran 1980

(Basın: 3970-644)

194 KALEM MUHTELİF RULMAN SATIN ALINACAKTIR

Şartnameler bedelsiz olarak aşağıdaki adreslerden alınabilir:

1– Karabük'te Karabük D.Ç.Fabrikaları Müessesesi Tedarik ve İkmal Müdürlüğümüz,

2– İstanbul'da Sirkeci Yalıköşkü cad. Yalıköşkü Han Kat: 4-5 deki Mümessilliğimiz,

3– Ankara'da Kavaklıdere Büklüm Sok. No: 22'deki Mümessilliğimiz.

İsteklilerin şartnamemiz esaslarına göre hazırlıyacakları kapalı teklif mektuplarını en geç 16 Temmuz 1980 günü saat 14.00'e kadar Karabük D.Ç.Fabrikaları Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilan olunur.

(Basın:15602–638)

GAYRİMENKUL AÇIK ARTIRMA İLANI SİLİVRİ SULH HUKUK MAHKEMESİ SATIŞ MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1979/9 Satış

Hissedarlara arasında taksimi kabil olmayan ve Silivri Sulh Hukuk Mahkemesinin 5.12.1978 tarih ve 1977/480-501 sayılı kararı ile satışına karar verilen gayrimenkullerin Cinsi, evsafı ve miktarı,

1- Silivri Gümüşyakaköyü yemişkençalı mevkiinde 7 pafta, 301 parsel ve 29300 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre Dekarının 10.000.00 TLsından tamamı 293.000.00 TLsına tarla.

2- Silivri Gümüşyakaköyü kadın çeşme mevkiinde 15 pafta, 790 parsel ve 20900 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre Dekarının 20000.- TLsından tamamı 418.000.00 TLsına tarla.

3- Silivri Gümüşyakaköyü damlıca mevkiinde 11 pafta, 541 parsel ve 16950 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 12.000.- TLsından tamamı 203.400.-TLsına Tarla.

4- Silivri Gümüşyaka köyü damlıca mevkiinde 11 pafta 548 parsel ve 2010 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 12.000.-TLsından tamamı 24.120.- TLsında Tarla,

5- Silivri Gümüşyaka köyü başpınar mevkiinde 12 pafta, 653 parsel ve 38200 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 1.2000TLsından tamamı 458.400.- TLsına tarla,

6- Silivri Gümüşyaka köyü değirmen tarla mevkiinde 8 pafta, 404 parsel ve 14400 M2. büyüklüğündeki tarla bilirkişi beyanına göre dekarının 13.500.- TLsından tamamı 194.400.- TLsına tarla,

7- Silivri Gümüşyaka köyü değirmentarla mevkiinde 8 pafta, 412 parsel ve 16000 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 13.500.- TLsından tamamı 216.000.- TLsına tarla

8- Silivri Gümüşyaka köyü değirmentarla mevkiinde 8 pafta, 417 parsel ve 14800 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 13.500.- TLsından tamamı 199.800.- TLsına tarla,

9- Silivri Gümüşyaka köyü damlıca mevkiinde 11 pafta, 503 parsel ve 6930 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre dekarının 10.000.- TLsından tamamı 69.300.-TLsına tarla,

10- Silivri Gümüşyaka köyü kuzu çayırı ve bağlar mevkiinde 48 pafta 2045 parsel ve 1280 M2. büyüklüğündeki tarla fenni bilirkişi beyanına göre tamamı 15.000.- TLsına tarla,

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 20 şer dakika süre ve 5 er dakika ara ile satılacaktır.

Satış Şartları:

1– Satış 10/7/1980 günü saat 10.00'dan 15.15'e kadar Silivri başkatiplik odasında açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin %75'ni ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmemek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartıyle 21/7/1980 günü Başkatiplik odasında saat 10.00-15.15 ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartıyle en çok artırana ihale olunur.

2– Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3– İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (x) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile onbeş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4– Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinden ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve %10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5– Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6– Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 1979/9 sayılı dosya numarasıyla memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 2.6.1980

(İc.İf.K. 126)

(x) İlgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 3938-640)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kaşım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 797

7 Afrika ülkesi devlet başkanı, Namibya sorununu görüştü

"G.Afrika'ya karşı yaptırım uygulanmazsa savaş çıkar"

■ Güney Afrika'da yapılan sabotajları ANC örgütü üstlendi.

JOHANNESBURG/LUSAKA

ATEŞ Hattı Ülkeleri' (Mozambik, Angola, Tanzanya Zambiya, Botswana, Zimbabve ve SWAPO (Güney Batı Afrika Halk Örgütü) temsilcileri Zambiya'nın başkenti Lusaka'da toplanarak Namibya sorununu görüştüler.

Devlet ve hükümet başkanları seviyesinde yapılan toplantıda, BM üyesi ülkelerin Güney Afrika'ya karşı tam bir yaptırım uygulaması gerektiğini, aksi halde, bu durumun bir savaşa yol açacağı ifade edildi.

Toplantıya katılan devlet başkanları, sorunun çözümünü engeleyen Güney Afrika'ya karşı uluslararası toplumun daha sert davranmasını istediler.

Zimbabve Başbakanı Robert Mugabe ise, Namibya sorununun Güney Afrikalı yetkililerle Namibya'daki SWAPO örgütü arasında çözülmesi gerektiğini söyledi.

Batı Şeria'da işgal altındaki topraklarda İsrail'e karşı genel grev yapılıyor

■ Kurt Waldheim, suikastleri kınadı.

BEYRUT/NEW YORK

BATI Şeria'da, işgal altındaki topraklarda Ramallah kentinin Filistinli Belediye Başkanı Kerim Halef ve Nablus Belediye Başkanı Bassam Shaka'ya karşı İsrailliler tarafından yapılan başarısız suikastlere karşı genel grev yapılırken, BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Şam'da FKÖ temsilcisi tarafından genel grev çağrısında, ayrıca suikastlerden İsrail Başbakanı Menahem Begin sorumlu tutuldu.

FKÖ, işgal altındaki Arap topraklarında "Her an patlamaya" hazır hale geldiğini hatırlatarak BM Güvenlik Konseyini toplantıya çağırmayı düşündüğünü bildirdi.

İsrail Başbakanı Begin ise olaydan "üzüntü" duyduğunu iddia ederek, olayı araştırdığını söyledi.

KGB ajanının İngiliz TV'sinde sansür edilen açıklaması

■ İngiliz ITV şirketinin yayınında açıklamalar yapan KGB ajanı, KGB'nin bir MİT ajanının öldürülmesini kararlaştırdığını söylemişti

■ Yayından çıkarılan iki cümlede, MİT görevlisinin kaçırılmasının kararlaştırıldığı, ancak hata yapılarak yanlış adamın kaçırıldığı belirtiliyor

KGB, MİT ajanı yerine başka birini kaçırmış

LONDRA (ÖZEL)

ON gün kadar önce İngiliz ITV televizyonunda açıklamalarda bulunan Rus Gizli İstihbarat Örgütü (KGB) ajanı İlya Dzhirkvelov'un sözlerinin bir kısmının "sakıncalı" görülerek kesildiği öğrenildi.

Dzhirkvelov'un kesilen sözlerinden Türkiye'ye ilişkin kısmında KGB'nin bir MİT ajanını kaçırmaya karar verdiği, ancak kaçırılması planlanan MİT ajanı yerine yanlışlıkla bir başka kişinin kaçırıldığı anlatılıyor.

ITV (Bağımsız Televizyon) şirketinin 22 Mayıs Perşembe akşamki yayınında konuşan Dzhirkvelov, kendisinin bir KGB ajanı olduğunu, 36 yıl süreyle bu örgütte çalıştığını, bu arada Türkiye-İran masasında da görev aldığını anlattıktan sonra 1950'lerin ortalarında Moskova'daki Türkiye Büyükelçiliğine düzenlenen bir baskında görev aldığını söylemişti.

Dzhirkvelov olayla ilgili olarak şöyle konuşmuştu:

"Bir dönemler Moskova'daki belgelerin fotoğraflarının çekilmesi emri verildi. Ben de o zaman Türkiye masasında çalışıyordum. Bir gece sabaha karşı KGB ajanları gizlice Türkiye Büyükelçiliğine girdiler. Türk Büyükelçiliğinin heryeri çok iyi bilindiği için gizli belgelerin nerede bulunduğunu öğrenmek güç olmadı. Ve ajanlarımız kasadaki ve bazı masalardaki bütün gizli evrakların, belgelerin fotoğraflarını çekti. Herşeyi yerli yerinde bırakarak geri döndü. Pek tabii Tüklerin bu işten haberi olmadı. İlkdefa ben açıklıyorum."

KAÇIRMA OLAYI

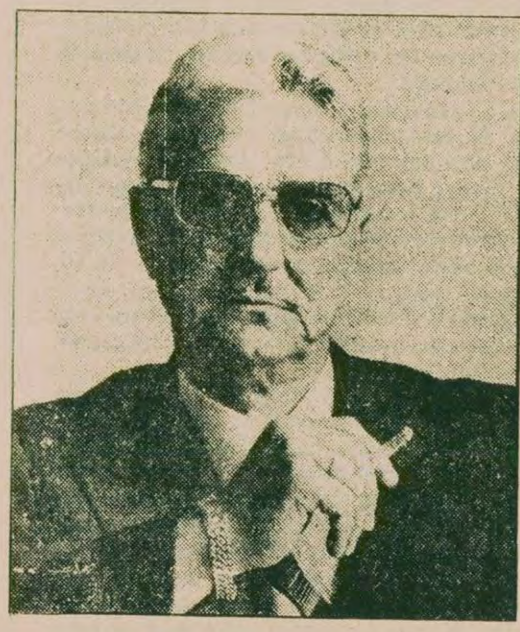
Dzhirkvelov kaçırma olayı konusunda ise yayında şunları anlatıyordu:

"TASS (Rus resmi haber ajansı) muhabiri olarak Ankara'ya gönderildim. Asıl amacım pek tabii Türkiye'de savunma başta olmak üzere her konuda bilgi toplamaktı. Ayrıca Türkiye'deki Moskova yanlısı kişilerle irtibat içinde olarak onların bu tutumlarından istifade etmekti. Bu arada Türk Milli İstihbarat Teşkilatından (MİT) yüksek derecede bir görevlinin fazlasıyla komünizm ve Sovyet aleyhtarı olduğunu öğrendik. Kendisine kanca takmaya çalıştık. Ancak yaptığımız bütün çabalara rağmen bu Türk ajanı nötralize olmuyordu. Durumu Moskova'ya bildirdik. Moskova da MİT görevlisinin derhal öldürülmesini bizden istedi. Kendisini kollamaya, takip etmeye başladık. Öldürmek için uygun bir zaman kollarken, Moskova'dan gelen ikinci bir emirle bu suikast teşebbüsümüz durduruldu. Ve bu fikirden vazgeçildi."

Dzhirkvelov'un konuşmasının çıkarılan bölümü bu son cümleleden önce gelen iki cümle. Bu bölüm şöyle olacaktı:

"... Suikast teşebbüsümüz durduruldu. (Ajanın kaçırılması için talimat verildi. Ancak yanlış adam kaçırdılar.) Ve bu fikirden vazgeçildi."

Yanlışlıkla kaçırılan kişinin durumu hakkında Dzhirkvelov TV'de bir açıklama yapmadı. Ancak bu konuda İngiliz İstihbarat Teşkilatına bazı açıklamalarda bulunmuş olabileceği belirtiliyor. Bu arada yanlışlıkla kaçırma olayı ile ilgili bütün izlerin ortadan kaldırılması sırasında, hata sonucu kaçırılan kişinin öldürülmüş olabileceğine de dikkat çekiliyor.

●● 36 yıldır KGB ajanı olan İlya Dzhirkvelov, geçtiğimiz nisan ayında ailesiyle birlikte İngiltere'ye sığınmıştı. ●●

Tahran'a giden ABD eski Adalet Bakanı cezalandırılacak

WASHİNGTON/TAHRAN

BEYAZ Saray sözcüsü Jody Powell, ABD eski Adalet Bakanı Ramsey Clark ve dokuz Amerikalının, yasakları çiğneyerek İran'a gittiklerini ve bu kişilerin cezalandırılması için harekete geçileceğini duyurdu.

Clark ve arkadaşları, ABD ve devrik Şahın İran'da işlediği suçları inceleyen uluslararası konferans çalışmalarına katılmak için Tahran'a gitmişlerdi.

Jowell, Clark'ın, medeni ve ceza hukukunu çiğnediğini ileri sürdü. Clark ve arkadaşlarına 10 yıla kadar hapis ve 50 bin dolar da para cezası verilmesi düşünülüyor.

Bilecik Gima Mağazası kapatıldı

BİLECİK (ÖZEL)

BİLECİK Gima mağazası kapatıldı. İki yıldır faaliyet yürüten Gima'nın kapatılma kararı Yönetim Kurulunca alındı. Bilecik Satış Mağazasına iki aydır hiç mal gönderilmediği ve çeşitli yerlerden aktarılan memur kadrosunda şişkinlik bulunduğu öğrenildi.

Kapatma kararıyla birlikte Gima'da çalışan 15 işçi atılarak açlığa mahkum edildi. Gima'nın kapatılmaması için Bilecik'de imza kampanyası açıldığı, bir günde 800'den fazla imza toplandığı bildiriliyor.

Gima mağazasının kapatılması ve işçilerin atılması üzerine basına açıklamada bulunan CHP ve TİKP İl Örgütleri uygulamayı kınadılar.

Yurt dışında çalışmak için İstanbul Erkek Lisesi yemekhanesinde sınava giren öğretmenler. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Yurt dışındaki ilk ve orta dereceli okullarda görev yapacaklar

150 kişilik kontenjan için 11 bin öğretmen sınava girdi

İSTANBUL (ÖZEL)

YURT dışındaki ilkokul ve ortadereceli okullarda bazı öğretmenlerin geri alınmasıyla doğan boşlukları doldurmak üzere açılan sınava 11 bin 103 ilk ve orta dereceli okul öğretmeni katıldı. Sınavlar 9 merkezde yapıldı.

Edinilen bilgilere göre yurt dışında anaokullarında, orta dereceli okullarda Türkçe, matematik, fen ve sosyal dersleri için 150 öğretmen açığı bulunuyor. Yurt dışında görev yapmak isteyen öğretmenler Ankara, Adana, İstanbul, Konya, İzmir, Diyarbakır, Erzurum, Kars ve Samsun illerinde sınava girdiler.

İstanbul'da İstanbul Erkek Lisesi ve İstanbul Kız Lisesinde yapılan sınavlara Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, İzmit ve Sakarya'dan 1745 öğretmen katıldı. Bunlardan 1168'i İstanbul, diğerleri ise diğer illerden sınav için başvurdular.

Savunma yapılacağı sırada, soruşturmanın derinleştirilmesi talebinde bulundular

MHP'li avukatlar Maraş davasını uzatmaya çalışıyor

■ Çetin Alaybeyoğlu Mahkeme Heyetinin davadan çekilmesini istedi.

■ ÜGD 2. Başkanı Leblebici duruşmaya ihzarlı olarak getirildi.

ADANA (ÖZEL)

ADANA Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi 3 nolu duruşma salonunda sürdürülen K. Maraş olayları duruşmasında sağcı sanık vekili avukatlar yargılamanın uzamasına çalışıyorlar.

Daha önceki duruşmalarda savunma yapmak üzere mehil talebinde bulunan sağcı sanık vekili avukatlar savunma için celsede tahkikatın genişletilmesi talebinde bulundular. Av. Selahattin Aydın K. Maraş olayları davasının dünya çapında ünlü bir dava olduğunu bu davada verilecek kararın adil olması gerektiğini uzun uzun anlattı ve yeniden soruşturmanın genişletilmesi talebinde bulundu. K. Maraş katliamının bir isyan olmadığını öne süren Selahattin Aydın, olayların hükümetin haksız tasarrufları sonucu ortaya çıktığını söyledi.

MHP'li Özdemir Akı ve Demokratik Partili Av. Çetin Alaybeyoğlu ile diğer sağcı sanık vekili avukatlar ise, soruşturmanın derinleştirilmesi talebinde bulundular. Çetin Alaybeyoğlu 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 21. maddesinin Anayasaya aykırı bulunduğunu ileri sürdü. Av. Alaybeyoğlu zamanın İçişleri Bakanının bu maddeye dayanarak K. Maraş Valisi hakkında dava açılmasını önlediğini iddia etti.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Yalanın ucunu kaçırdılar

MHP, Adana'daki erin öldürülmesi konusunda ne diyeceğini şaşırdı!

■ Şimdi de, inzibat erini CHP'ye saldıran CHP içi bir fraksiyonun öldürdüğünü belirlediklerini ortaya attılar

MHP İl Başkanı Faruk Akkülah dört gün önce CHP Adana İlçe Başkanı Fevzi Ciritçi'nin yazıhanesine yapılan saldırı ve müdahale etmek isteyen bir erin öldürülmesi olayıyla partisinin ve partililerinin hiç bir ilgisi olmadığını, saldırıyı CHP içinde bir fraksiyonun gerçekleştirdiğini belirlediklerini ileri sürdü.

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Sakin ve Emine adlı yaşlı karı-koca yüreklerine çöken evlat acısı ile, yetkililerin oğullarını kaçıranları yakalamalarını bekliyorlar.

Kaçırılan oğulları 1 yıldır bulunamayan aile perişan oldu

Kaçırılan 19 yaşındaki Kemal Koru'dan ilkokulu bitirdiği sıralarda çekilen tek bir resmi kalmış yaşlı ailenin elinde.

ERKAN ILDIZ

ANA-baba yüreği evlat acısına dayanmaz. Evladın parmağana bir iğne batsa, bin iğne saplanmışçasına sızlar ana-baba yüreği.

Evlat ölse bir kör kurşunla ya da dermansız bir hastalıktan, o tarifsiz acıyı yüreğe gömüp zamanla küllenmesini, dinmesini beklemek belki mümkündür.

Ya binbir zahmetle, özenle bir fidan gibi büyütülen evlat günün birinde kaçırılırsa, günler aylar geçse bulunamazsa ve sen onun ölmeyip yaşadığını bilirsen.. Bu acıya hangi yürek dayanır?

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Diyarbakır Doğumevinde hastalar çift yatıyor

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR Tıp Fakültesine bağlı olan Doğumevinde yatak azlığı yüzünden hastalar çift yatırılıyor.

Bölgedeki tam teşekküllü tek hastane olarak faaliyet gösteren Diyarbakır Tıp Fakültesi hastanesi Siirt, Bitlis, Muş, Van, Bingöl, Mardin ve Hakkari illerinden gelen hastaların ihtiyaçlarına yetmiyor. Bu arada hastaneye başvuran acil durumdaki hastaların dışındakilere de 30-40 gün sonrası için randevu veriliyor.

Doğumevi ve Jinekoloji servislerinin tek bir ameliyathanesi olduğundan yatırılan hastalar da ancak 15-20 gün sonra ameliyata alınabiliyor. Tek kişilik yatakta çift yatırılan hastalar bu yüzden tedavi olmayı beklemeden hastaneden ayrılıyorlar. Tedavi görmeden ayrılan hastalar kısa zaman sonra ağırlaşmış olarak tekrar başvuruyorlar.

Görüştüğümüz hasta sahipleri tedavi süresinin uzamasından ve sıra bulamamaktan yakınarak, "Yol parası, otel, ilaç, lokanta, yemek vs. için dünyanın parasını harcıyoruz. Ama ya tedavi yaptıramıyoruz ya da tedavi için uzun süre beklemek zorunda kalıyoruz. Burada hastasını tedavi ettirmek de zenginlerin bir imtiyazı haline geldi" diyorlar.

Şile'de heyelandan çatlayan yollar (Fotoğraf:Korhan Atay)

Şile'de evler denize kayıyor

Şile Belediye Başkanı Secattin Güney

KORHAN ATAY

GEÇTİĞİMİZ kış, Türkiye'nin birçok bölgesinde büyük can ve mal kaybına neden olan heyelandan, Şile de payını aldı.

Heyelan bölgesinde yer alan 30 kadar evden 15 tanesi tehlikeli bir sekilde denize doğru kaymaya başladı

Şile'de, limanın sol üst tarafında yer alan Hacı Kasım Mahallesine ait 30 civarında ev ve işyerinin yer aldığı bölge, imar planında da heyelan bölgesi olarak belirtiliyordu. 10-12 seneden beri kaymayan bu bölgedeki evler, geçtiğimiz kış yağmurlarından bu yana yavaş yavaş denize doğru kaymaya başladı. Hemen tüm bina ve bahçe duvarlarında, civardaki yollarda çatlamaları görmek mümkün.

İmar İskan Bakanlığının çeşitli başvurulara cevap vermemesi yüzünden, halen içinde oturulmakta olan binalarla ilgili ne tür tedbirler alınacağı bilinmiyor.

BELEDİYE BAŞKANI NE DİYOR?

Heyelan sorununa ilişkin, görüştüğümüz Şile Belediye Başkanı Şeceattin Güney şunları söyledi:

"Heyelan sahası için, İmar İskan Bakanlığına yazılı ve sözlü olarak konuyu bizzat aksettirdim. Sorunun acil olduğunu, ilgililerin gelip yerinde inceleme yapması gerektiğini anlattım. Fakat şu güne kadar bir faaliyette bulunulmadı. Biz de ancak bakanlığın kararına göre herhangi bir girişimde bulunabiliriz. Yazın kayma duracağı için, şu anda tahliye söz konusu değildir. Fakat sonbahar yağmurları ile birlikte kayma devam edecektir. Elimizde Bakanlık jeologlarının 15 yıl önce verdikleri rapor var. O raporda da bu bölgenin heyelan bölgesi olduğu ve derhal boşaltılması gerektiği belirtiliyordu. Bu konuda devletin yardımı gerekli. Belediye olanakları ile soruna çözüm bulabilmek mümkün değil."

Denize doğru kayma nedeniyle duvarları çatlayan evlerden biri.

Kara servetin başka türü

Kara servet yalnız karaborsayla oluşmuyor. Görünüşte 'ak' gerçekte ise spekülasyona dayalı bir servet türü bugün 'bankerlik müessesesi' adı altında ortaya çıkmış bulunuyor. Tahvil ticaretinden gayrimenkule kadar güvenilirliği kuşkulu ve bir ayağı dışa dayalı altın ve döviz spekülasyonu, –Maliye çevrelerine göre , silah işlerine kadar uzanan bir karmaşık işlemler yumağı– bu tür kara servetin özelliğini belirliyor.

Devlet bu servetten de vergi alamıyor. Çünkü, öylesine dolambaçlı bir iç işleyiş sözkonusu ki, 1 milyar 600 milyon liralık cirosu olan bir banker, 20 milyon lira kurumlar vergisi ödediğini belirtiyor ve ekliyor, ''1979'da işler yavaştı onun için bu kadar ödeyebildik'' Oysa aynı banker 1979 yılında bilmem kim paşanın köşkü için 150 milyon peşin vererek satın aldığını da açıklayabiliyor.Banka sisteminin köhne ve tefeci niteliği karşısında, bu kuruluşların ekonomiye dinamik kazandırması düşünülebilir mi? Şu ana kadar kamuoyuna yansıyan bilgilerin ışığında buna olumsuz cevap vermek gerekir. Bugün, bankerler eliyle oluşturulan büyük çaptaki fonların sınai yatırıma yöneldiğine ilişkin bir belirti yoktur. Çünkü, bugün banker parasının maliyeti, sanayinin kaldıramayacağı kadar yüksek düzeydedir.Bu nedenle, kısa süreli ve kâr oranı yüksek spekülasyon alanıyla ticarete kaymaktadır.

Bu gerçeği bizzat bankerler de ifade ediyor. Şu açıklama sermaye piyasasının esas çalışma konularını berrak biçimde ortaya koymuyor mu? Gazeteci soruyor, "Sermaye piyasası kuruluşları altın, döviz işlemlerine de karışmakta mıdır? Banker cevap veriyor, "Sermaye piyasası bir bütündür. Gayrimenkul, altın, döviz, hisse senedi alım satımıyla bu bütünlüğü sağlar. Spekülasyon her yerde her devirde olacaktır. Oyun olmadan borsa olmaz".

Peki, bu oyun ne pahasına oynanıyor? Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı, bir bakanın kendisine, "Memurlar Emekli Sandığından borç para alıp bankerlere yatırıyor" dediğini basına açıklıyor. Maliye Bakanlığı uzmanları, işçisi, memuru,emeklisiyle tüm küçük tasarruf sahiplerinin banker vezneleri önünde para yatırmak için kuyruğa girdiklerini söylüyorlar İş, yurt içinde böyle yürütülüyor. Yurt dışında da bürokrasinin desteğini sağlamış kimi bankerler, işçi dövizi topluyor. Gene, resmi belirlemelere göre, yurt dışında çalışan çok sayıda işçi, tahvil alarak, bankerlere döviz üzerinden borçlanmış durumda.

Bir başka tespit de, banker kuruluşlara tahvil aktaran şirketlerin önemli bir bölümünün paravan nitelikli olması. Yani banker mi olmak istiyorsunuz? Olanaklarınız elveriyorsa, böyle bir paravan şirket kurup ona tahvil ihraç ettirirsiniz. Diyelim ki, 10 milyon liralık tahvil çıkardı yandaş şirketiniz. Siz bunu şimdiki rayiçle 3-3,5 milyona alırsınız. Ama 10 milyon üzerinden pazarlarsınız. Böylece 6-7 milyon lirayı bir anda servetinize eklersiniz. Küçük tasarruf sahibi bu tahvilleri alınca ne mi yapar? Bir kere iki yıl karşılıksız para bağlamış olur. İkincisi de tahvilini satın aldığı şirketin 'elde olmayan bir nedenle' piyasadan çekilme ihtimalidir. Bu durumda tahvil sahibi için oturup ağlamaktan başka yapacak pek birşey kalmaz. Ya da, bir fon oluşturup para toplarsınız. Buna resmi faiz oranının üzerinde bir faiz ödersiniz. Tasarrufçu isterse bu faizi 'ikinci maaş'olarak da alabilir. Ama, ana paranın bir güvencesi yoktur. Bu durumun tehlikesi de bir sabah banker kuruluşun ortada olmadığını görme ihtimalidir.

İşte, oyun böyle oynanıyor. Sorunun kökü, ekonomik düzenin yarı-feodal işleyişinde. Tefeci bir yapının varlığında. İkincisi, bu olguyu banka sisteminden kopuk ele alarak çözmeye uğraşmanın, ekonominin hayati sorunları açısından pek anlamlı olmayacağının görülmesinde. Bankerlik, bugün ortadaki çatışmaya rağmen bir yönüyle banka sisteminin türevidir. Ekonomiye bir dinamik kazandırmak bir yana, temeli enflasyon olan bir tahrip ortamında onu bir kat daha kemiren nitelikte bir olgudur. Bu olgu, banka sisteminin vurgun gelenekleriyle birleştirildiğinde, izlenen çatışma bir egemenliğin sarsılması girişimine karşı duyulan bir kızgınlık ve tedirginliktir.

Çoğunluğu emekçi halkın alınteri parasından oluşan kaynakları böylesine sorumsuz ve başıboş talan eden bir müesseseleşmeye karşı acil tedbirler alınmalıdır. Ama, banka sisteminin ekonomiye gerçek bir atılım kazandıracak yeni bir örgütlenmeye kovuşturulması ve bu doğrultuda denetim altına alınmasıyla birlikte başlanmalıdır bu girişime...

GÜNLERİN İÇİNDEN

GARANTİSİZ BORÇLARDA DÜZENLEME YAPILDI

Hükümet hafta sonunda aldığı bir dizi kararla, 25 Ocak ekonomik önlemlerinin bir bölümünde değişiklik yaptı. Bakanlar Kurulunun aldığı kararlardan biri garantisiz ticari borçların ertelenmesine ilişkin yeni karar Türk lirasıyla ödeme seçeneklerine, kara taşımacılığında kullanım ve gemi yapımı işlerini ekledi. Kararın önemli yanlarından biri, alacakların devri olanağının sınırlandırılması. Anımsanacağı gibi 25 Ocak kararı Türkiye'den garantisiz ticari borç alacağı olanların bunu üçüncü kişilere devretmesi olanağını veriyordu. Yeni karar bu yöntemin "1 milyon dolara kadar olan borçlar için" ve belli kullanım türlerinde gerçekleşebileceğini hükme bağladı. 1 milyon doların üzerindeki alacaklar ise Türk parasıyla ödenmesi alternatifinin seçilmesi durumunda bir banka ya da bir başka alacaklıya devredilebilecek. Konuya ilişkin ilk kararın genis devir olanakları tanıması "garantisiz ticari borçlar üzerine spekülatıı çalışmaları' hızlandırmıştı. Yeni kararın yürürlüğe girdiği güne kadar yapılan devir işlemleri geçerli olacak.

BUĞDAY TABAN FİYATI AÇIKLANDI

Hükümet, buğday destekleme fiyatlarını da açıkladı. 1979 yılında primli alım fiyatı ortalama 510 kuruş olan buğday, bu yıl 10,25-10,75 rarlarda alınacak. Toprak Mahsulleri Ofisinin 4 milyon ton alım gerçekleştirmesi uygun görüldü. Böylece 1980 yılı destekleme alımları karşılığı TMO 40 milyar lira ödeme yapacak. TMO'nun finansman için Merkez Bankası kaynaklarını geniş ölçüde kullanması gerekiyor. Ancak hükümetin satınalma gücünü sınırlama yönündeki genel politikası çerçevesinde hububat alım karşılıklarının geç ödenmesi bekleniyor. Böylece 40 milyar liralık alım gücünün devreye girişi geciktirilecek.

YABANCI SERMAYEYE YENİ OLANAKLAR

Bakanlar Kurulunun bir öteki kararı da yabancı sermaye konusunda genel teşvik tablosunda yeralmak koşuluyla her türlü yabancı sermaye dairesine izin verecek.Yeni kaliradan hangi alanlara yabancı sermaye izni verileceği sıralanmakla birlikte getirilen özel hüküm bu sıralamanın genişletilmesine olanak tanıyor. Yeni yabancı sermaye kararı kurulacak şirketlere en az yabancı sermaye kullanma miktarının 1 milyon dolar olmasına ilişkin hükmü de yürürlükten kaldırıldı. Böylece dört aylık uygulama sonunda, yabancı sermaye başvurularının sınırlı kalması karşısında daha esnek bir politika uygulanmasına geçildi.

●●

Bayar-Menderes diktatörlüğü Tahkikat Komisyonları kurarak halkı "tenkil"e yeltendi.

●●

Tahkikat Komisyonu, «tenkil»cilerin demokrasi anlayışını temsil ediyordu

● **1961 Anayasası, toplumu yetkili Tahkikat Komisyonlarının şerrinden koruyabilmek için kuvvetler ayrılığı ilkesini getirdi ve çoğunluğa dayalı seçim sistemini değiştirdi.**

● **Şimdilerde ortaya yeniden cıkan çoğunluk sistemi, güçlü iktidar, başkanlık sistemi en tipik uygulamasını Tahkikat Komisyonunda bulmuştu.**

GÖRÜLDÜĞÜ gibi Tahkikat Komisyonu Meclisteki çoğunluk diktası sayesinde eline geçirdiği olağanüstü yetkilerle komisyon olmaktan çıkmış, her türlü hak, hukuk anlayışının dışında emperyalist işbirlikçilerinin ve toprak ağalarının bütün halk üzerinde uygulamak istediği bir baskı aracı haline dönüşmüştür.

Yaşasın hürriyet! Kahrolsun diktatörler!

Halkın bu açık diktatörlük mekanizmasını kabul etmesine imkan, ihtimal yoktu. İlk önce ülke gençliği ayağa kalktı. Tahkikat Komisyonunun olağanüstü yetkilerle donatılmasının ertesi günü 28 Nisan 1960'da İstanbul Üniversitesi bahçesinde toplanan gençler:

"Yaşasın Hürriyet! Kahrolsun Diktatörler!" diye bağırdılar. Üniversiteli gençlerin üzerine atlı polislerle yürüdüler. Birçok genç yaralandı. Bir genç vuruldu.

Bu tarihten sonra da bütün Türkiye bu diktatörlük mekanizmasıyla çalkalandı. Halk Menderes'in yakasına yapıştı. Ve Menderes o tarihten sonra bir daha yakasını halkın elinden kurtaramadı.

Köşeye sıkışan diktatörlük İstanbul Üniversitesi profesörlerinden Ali Fuat Başgil'i Çankaya'ya çağırdı. Bayar, Menderes, Koraltan, Zorlu ve diğer bakanlar Başgil'e konu hakkındaki fikirlerini sorarlar. Başgil hatıralarında bütün bu zevatın yorgunluktan bitap olduklarını anlatır. Başgil fikrini açıklar:

Anayasa ayaklar altında!

"Meclis iç tüzüğün 177. maddesine dayanarak bir komisyon kurabilir. Ancak bu komisyona atfedilen olağanüstü yetkiler maalesef çizmeyi aşmıştır ve bazı noktalarda mutlak surette Anayasaya aykırıdır. Yargının bağımsızlığı ilkesini çiğnemek bir yana, Adliyenin vazifesine müdahale etmektedir. Kuvvetler Ayrılığı prensibini ihlal ettiği için kesinlikle Anayasaya aykırıdır. Anayasa yasamanın, icranın ve yargının görev ve yetkilerini birbirinden ayırmaktadır. Bütün yetkileri kendisinde toplayan bir Tahkikat Komisyonu Anayasa ile bağdaşamaz. Ayrıca gazetelerde neşri yasak edildiğine göre, Meclis müzakerelerinin aleniyeti prensibi de ihlal edilmiştir. Bu yüzden de Anayasanın 20. maddesine aykırıdır."

Şimdi tenkil zamanıdır

Tahkikat Komisyonuna tanınan yetkiler Anayasayı ve halkın taleplerini ayaklar altına almıştır. Diktatörlüğün zaten böyle meselelerle uğraşmaya da niyeti yoktur. Bayar, Başgil'e sadede gelmesini söyler.

"Şimdi biz, fiilen vuku bulmuş bir durumun karşısındayız. Tahkikat Komisyonu kurulmuş, selahiyet kanunu çıkarılmış ve alınan bu tedbirler ayaklanmaya sebep olmuştur. Bu vaziyet karşısında ne yapmalıyız?"

Üniversite hocası, diktatörlere Anayasaya aykırı olan selahiyet kanununun tatbik edilmemesini, derhal Meclise geri gönderilerek yeniden gözden geçirilmesini özellikle gençliğe karşı çok sert tedbirler alınmamasını, Menderes kabinesinin çekilmesini, muhalefete de bir kaç bakanlık verilerek mutedil kişilerden oluşan bir koalisyon, milli birlik hükümeti önerir.

Bayar bu öneriler karşısında natıkasını kaybeder. Verdiği cevap tarihe malolmuştur:

"Bu hareket zaaf alameti olur. Rakiplerimizi cesaretlendirir. Metanetimizi ispat etmek ve son derece sert tedbirler almak lazımdır."(...)

"Sert davranmak ve tahrikleri, tahrikçileri numune-i imtisal olmak üzere tenkil etmek lazımdır."

Başgil lafın burasını anlayamaz. Tenkil sözünü tenkit diye değerlendirir. Bayar çok kızar ve güçlü yönetim anlayışını ortaya döker:

"Tenkit zamanı çoktan geçti, şimdi tenkil zamanıdır."

Tarihten ders

İşte Türkiye toplumunun 20 yıl önce bizzat kendi tecrübesiyle yaşadığı güçlü iktidar, güçlü yönetim budur. Anayasa dışı tasarruflara cevaz veren bir güç. Temel hak ve özgürlükleri çiğneme yetkisi. Partizanlığın alıp yürümesi. Her türlü denetimden uzak, halkın üzerine silahla yürüyebilmek için hükümete her türlü uygulama serbestliği. Muhalefetsiz ve tek yanlı bir siyasi hayat. Çoğunluk sistemi ve başkanlık sistemi bütün yetkileri elinde toplayan Tahkikat Komisyonundan farklı değil.

Türkiye on yıl boyunca çoğunluk partisinin keyfi uygulama diktatörlüğünün sancılarını çekti. Daha 1958'lerde bizzat yaşanarak edinilen tecrübelerin ortaya koyduğu talepler şunlardı:

"Bütün yurttaşlara eşit muamele edilmesi,
İkinci bir Meclisin kurulması düzeltilmesi
Anayasa Mahkemesinin inşa edilmesi,
Nispi temsil usulüne geçilmesi,
Yüksek Hakimler Şurasının kurulması,
Memurin Kanununun
Baskıdan uzak bir basın rejiminin kurulması,
Üniversiteye muhtariyet sağlanması,
Sosyal güven ve sosyal adalet esaslarının Anayasa teminatına alınması,
Yüksek İktisat Şurasının kurulması(Plan Dairesi)."

Toplumun bizzat içinde yaşadığı acı deneylerden sonra formüle ettiği talepler işte bunlardı. Bu talepler diktatörlüğe karşı halkın özgür yaşama mücadelesinin ürünleriydi. Nitekim 1961 Anayasası da halkın bu özlemlerini teminat altına almaktan fazla bir şey yapmadı. Toplumu bölmekten ve halka baskı uygulamaktan başka bir görevi olmayan Tahkikat Komisyonlarının şerrinden Türkiye'yi koruyabilmek için kuvvetler ayrılığı ve icranın denetimi ilkelerini getirdi. Toplumdaki bütün güçlerin temsil edilmesine olanak tanımayan, çoğunluğa dayanan seçim kanununu değiştirdi. Toplum hayatında bozulan dengeyi ve uzlaşmayı yeniden uygulamaya soktu.

Şimdi yeniden toplumu bölmeyi, uzlaşma yerine hesaplaşmayı gerçekleştirmek isteyenler tehlikeli bir oyun oynuyorlar. 27 Mayıs'a, 61 Anayasasına kuvvetler ayrılığı ve icranın denetimi ilkelerine saldıranlar yakın tarihimizin sayfalarını yeniden gözden geçirmek zorundadırlar.

BİTTİ

EKONOMİ

OPEC, petrol fiyatlarını yeniden belirleyecek

ANKARA (ÖZEL)

Haziran ayının dokuzunda Cezayir'de yapılacak OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) toplantısında dünya petrol fiyatları sorunu yeniden ele alınacak. Toplantı öncesi üretici ülkeler ürünlerine zam yapmaya başladılar. Toplantı yaklaşırken, üretici ülkelerin tek fiyat uygulanması yönündeki istemleri ağırlık kazanmaya başladı. Hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz yılın aralık ayı ortalarında Venezuella'nın başkenti Karakas'ta yapılan toplantıda, üye ülkeler arasında tek fiyat konusunda görüş birliği sağlanamamıştı. Toplantıdan sonra bir açıklama yapan örgüt Genel Sekreteri Rene Ortiz, üye ülkelerin 26 doları aşmamak üzere yeni fiyat belirlemelerine gideceklerini söylemişti. Mayıs ayı başında 13 üretici ülkenin petrol bakanları Suudi Arabistan'ın Taif kentinde biraraya geldi. 7 Mayıs günü biten toplantının ardından üretici ülkeler potrol fiyatlarını yeniden belirlediler. Henüz tek fiyat ve zam kararı alınmadan yapılan bu yükseltmeler 9 Haziran toplantısının ön hazırlıkları olarak kabul ediliyor.

OPEC ülkelerinde 7 Mayısta sonuçlanan Taif toplantısından sonra petrol fiyatlarındaki gelişim ve OPEC üyesi ülkelerin açıklamaları şöyle:

S.ARABİSTAN: Taif toplantısında 'baskı yapmak için üretim kısmak' gibi bir düşüncede olmadıklarını söyleyen Petrol Bakanı Zeki Yamani, mayıs ortasında verdiği demeçte, 'Tek fiyat konusunda olumlu bir adım atılacağını sanmıyorum, çünkü, örgüt içinde çok ayrı görüşte ülkeler var' dedi. Günlük üretimi 3.5 milyon varil olan S.Arabistan 1 Nisandan geçerli olmak üzere petrol fiyatını 228.34 dolara çıkardığını açıkladı.

KATAR:1 Mayıstan geçerli olmak üzere 31.42 dolarlık fiyat ilan eden Katar günde 500 bin varil üretim yapıyor. Petrol Bakanı Abdulaziz, 'Petrol fiyatının yavaş ve planlı bir tempoyla artırılmasından yana olduklarını' ve diğer ülkelerle birlikte zorlanma durumunda petrolü silah olarak kullanmaktan yana olduklarını bildirdi.

CEZAYİR: 16 Mayıstan başlayarak 38.21 dolar fiyat uygulayan Cezayir'in günlük üretimi 800 bin varil. Petrol Bakanı Balkacem Habi, 'Enerji ile ilgili sorunlara ciddi çözümler getirilmesi' gereğini belirtmekle yetindi.

VENEZUELLA: 2 milyon varil günlük üretim yapan Venezuella, 34.25 dolarlık fiyatı 1 Mayıstan geçerli olarak uygulamaya başladı. Petrol Bakanı Berti, 'OPEC üretiminin günde 30-32 milyon varil dolayında dondurulması gerektiğini' söyledi.

KUVEYT: 1 Mayıstan geçerli olmak üzere 29.50 dolarlık fiyat ilan etti. Yoksul Arap ülkelerine düşük fiyat uygulanmasını öneren Kuveyt'in günlük üretimi 1.7 milyon varil.

IRAK: Kerkük petrolü için 30.18, Basra petrolü için de 29.96 dolar fiyat uygulayan Irak'ın günlük üretimi 3.5 milyon varil..

LİBYA: En iyi kalite petrol için 36.72 dolar fiyat uygulamasını 15 Mayısta başlattı. Günlük üretimi 1.75 milyon varil.

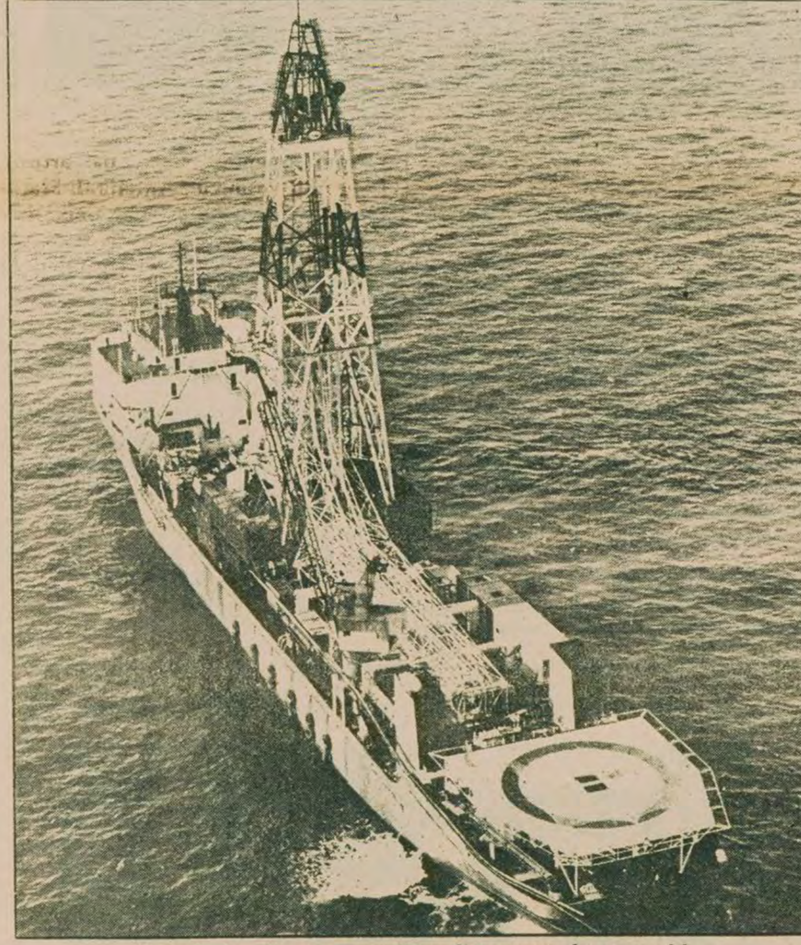
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ Petrol Bakanı El-Otıba 1 Mayıstan geçerli fiyatlarının 31.56 dolar olduğunu bildirdi. Bakan, 'fiyat artırma kararının OPEC üyeleriyle uyum içinde olduğunu' söyledi. Birleşik Arap Emirliklerinin günlük üretimi 1.74 milyon varil. Aynı ülke doğal gaz fiyatına da yüzde 6 zam yaptı.

ENDONEZYA: Günlük üretimi 1.56 milyon varil olan Endonezya, yeni petrol fiyatını 31.56 dolar olarak 19 Mayısta uygulamaya koydu.

İRAN: Hafif petrol için 35.37 dolarlık fiyat uyguluyor ve 'yüksek fiyat uygulamasından yana' olduğu biliniyor. Ancak, ABD ile arasındaki gerginlik bu ülke ile Avrupa Ekonomik Topluluğuna yaptığı satışları azalttı.

NİJERYA: Günlük üretimi 2 milyon varil ve halen 34.72 dolar fiyat uyguluyor.

MEKSİKA: 33.50 dolarlık petrol fiyatı uygulamasına başladı.

Petrol yine dünyanın en önemli tartışma konusu oldu.

Dış ticaret açığı, 1978'e göre 1979'da%21 oranında arttı...

MUHAMMET ÇİL

Türkiye'nin dış ticaret hacmi, son beş yıllık zaman çerçevesi içerisinde, 1975'ten 1977 yılına doğru giderek artmış ve 1975'te 6.1 milyar dolar olan hacim, 1977 yılında 7,5 milyar dolara ulaşmış ve önce yüzde 15 ve daha sonra1977'de yüzde 6 oranlarında yükselmiştir. Fakat 1978 yılında dış ticaret hacmi 662 milyon dolar ve yüzde 9'a yakın oranda gerileyerek 6,9 milyar dolara düşmüş, 1979 yılında ise dış ticaret hacmi yeniden, bir yıl öncesine kıyasla yüzde 6 oranında artmış ve 7,3 milyar dolara ulaşmıştır. Ancak bu değerdeki bir dış ticaret hacmi, 1977 yılı düzeyinde bile değildir.

Dış ticaret dengesi ise, son beş yılda da sürekli açık vermektedir. Ancak, bu dengesizlik 1977 yılından sonra, 1976'ya göre yaklaşık yarı yarıya azalma göstermeye başlamıştır. 1975 ve 1976 yıllarında 3 milyar dolar dolaylarında olan dış ticaret dengesindeki açık, 1977'de 4 milyar doları aşmış ve 1977'de 1976'ya göre yüzde 27 artış göstermiştir. 1978 yılında, dış ticaret açığı 2,3 milyar dolara düşerek yüzde 43 olumlu gelişme göstermiş ve bir yıl öncesine göre 1,7 milyar dolar daha az gerçekleşmiştir. 1979'da fark bir parça yine yükselmişse de, 1977 yılı seviyesinin altında kalmıştır.

İhracat, 1975'ten 1977'ye kadar çeşitli dalgalanmalarla 1,4 milyar dolardan 1,7 milyar dolara çıkmış, 1978'de rekor seviyeye ulaşarak 2,3 milyar dolaylarında gerçekleşmiştir. 1978 yılında, ihracatın bir yıl öncesine göre artışı 535 milyon dolar ve yüzde 30 dolaylarındadır. 1979'da ise, ihracat, bir yıl öncesine göre yüzde 1 oranında gerilemiş ve 2,2 milyar dolara düşmüştur.

İthalat ise, son beş yılda, en yüksek düzeyini yine 1977'de bulmuş ve 1975'te 4,7 milyar dolar iken, 1976'da 5,1 milyar ve 1977'de 5,8 milyar dolara ulaşmıştır. 1978 yılında, bir yıl öncesine göre yüzde 20 gerileyen ve 470,4 milyon dolar daha az gerçekleşen ithalat 4,6 milyar dolar olarak belirlenmiştir. 1979 yılında ise, yüzde 10 daha artış görülmüş ve 470,4 milyon dolar artışla, genel ithalat 5 milyar dolar dolaylarında oluşmuştur.

Toplam ıhracat içerisinde, en büyük paya sahip olan tarım ürünleri ihracatı, 1975-1979 yıllarında sırasıyla 792,6-1.254,4-1.041,4 - 1.542,8 ve 1.343,6 milyon dolar değerlerinde gerçekleşmiştir. 1975-1979 yıllarında sürekli artış kaydeden Medencilik-Taşocakçılık ürünleri ihracatı 1979'da 132.480.404 dolara ulaşmıştır.

Sanayi ürünleri ihracatı ise son beş yılda sırasıyla 502,9 - 595,8 - 585,8 - 621,3 ve 785,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 1979'da, toplam ihracatın yüzde 59,4'ünü Tarım-Hayvancılık, yüzde 5,9'unu Madencilik ve Taşocakçılık ürünleri ve yüzde 34,7'sini de sanayi ürünleri ihracatı oluşturmuştur. Bu oranlar 1978 yılının eş döneminde sırasıyla yüzde 67,4 - yüzde 5,4 ve yüzde27,2 olmuştur.

İthalatın madde gruplarına göre dağılımında ise, 1979 yılında, yatırım maddeleri ithalatı yaklaşık bir önceki yılki düzeyini korurken, ham madde ithalatı artış kaydetmiş olup, tüketim maddeleri ise gerilemiştir. Yatırım maddelerinin toplam ithalat içindeki payı 1978'de yüzde 34,6 iken, 1979'da yüzde 31,5'e düşmüştür. Ham madde ithalatı ise, 1978 yılındaki toplam ithalatın yüzde 62,5'ini, 1979'da yüzde 66,6'sını oluşturmuştur. Tüketim maddelerinin payı da 1978'de yüzde 2,9, 1979'da yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Son beş yılda yatırım maddeleri ithalatı sırasıyla 1.961,1-2.255,1-1.589,7 ve 1.596,6 milyon dolar düzeyine ulaşırken, ham madde ithalatı da aynı yıllarda 2.574,3-2.732,9, 3.363,2-2.876,5 ve 3.376,9 milyon dolar olmuştur. Tüketim maddeleri ithalatı ise, 203,2 - 156,5 - 178,0 - 132,8 ve 95,9 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

«Üzüntüden»

Cinayetler ve katilleri ortaya çıktıkça MHP'nin bulduğu kılıflar delidir, ajandır, tiyatro provası yapıyordu, bize karşı tertiptir, bizden değildir diye gidiyordu.

Ferhat Tüysüz yakalanıp da "Ben TİKP üyesiyim, anarşiye karşı olduğum için bu suçları işlemiş olmam mümkün değildir" deyince artık komedinin son perdesi oynanıyor, bulacakları başka bir bahane kalmadı sanmıştık.

Yanılmışız. Meğer daha çok numaraları varmış.

Şimdi de son günlerdeki cinayetlerinin sebebinin "Gün Sazak'ın öldürülmesinden duyulan üzüntü", Çorum'da, Merzifon'da yarattıkları olayların sebebinin "Doğa yasalarının tepkisi" olduğu söyleniyor.

MHP Genel İdare Kurulu Üyesi Taha Akyol'a göre bu olaylar "organize edilmiş" değilmiş, tepkiymiş. "Millet" bu cinayeti tahammülle karşılayamamış. Bunlar, toprak işgallerinden daha "mutedil" doğa yasalarının bir tepkisiymiş.

Zaten Demirel de MHP'lilere çağrı yapıp "Üzüntü ile, yas ile yeni bazı olaylara sebebiyet verilmemesini" istememiş miydi?

Böylece Adana'da jandarmayı öldürenler, mahkemeye çıkınca kendilerini nasıl savunacaklarının yolunu da bulmuş oluyorlar. Hakim soracak:

—Jandarma erini niçin vurdun?

—Hatırlamıyorum hakim bey. Ben üzüntüden ne yaptığımı biliyor muyum?

—O da ne demek? Nasıl cevap bu?

—Üzüntü efendim. Gün Sazak'ın öldürülmesini maalesef tahammülle karşılayamamıştım.

—Anlayamadım.

—Yas içindeydik efendim. Yasda olan kişinin kusuruna bakılmaz. Kendimizi kaybetmişiz. Bir de baktık buradayız. Suçlu biz değiliz, bizi bu kadar üzenler!

Belki benzeri bir sahne de Çorum olaylarını yaratanlar yargılanırken cereyan eder. Hakim yine sorar:

—Polisleri niçin öldürdünüz?

—Organizeden değil de şeyden...tepkiden.

—O da ne demek?

—Yani organizasyon bozuktu ama tepkimiz iyiydi, takdir edildi.

—Hani siz devletin güvenlik kuvvetlerinin yardımcısıyız diyordunuz?

—Yine yardımcısıyız ama, tepki olunca insan bir hoş oluyor. Yani bu bir mutedil doğa yasası tepkisi.

—Ne demek istiyorsun açık söyle. Yoksa intikam mı aldınız?

—Tabii intikam. Bu da bir doğa yasası değil mi? Hem toprak işgalinden daha mutedil. Bu sebepten suçsuzum, beraatımı isterim!

K.Maraş davasında esas hakkında mütalaa okundu,; savcı 274 kişinin idamını istedi. Sıra savunmalara gelmişti, ama sanık avukatları çeşitli bahanelerle duruşmaları uzatıp duruyorlardı. Savunmalar yine haziranın dokuzuna bırakılmıştı.

Hatırlarsanız, sanıkların hepsi sorgularında "Görmedik, duymadım, bilmiyorum" demişler ama ne kamuoyunu, ne de mahkemeyi ikna edememişlerdi.

Şimdi ister misiniz savunmalarında ifadelerini değiştirsinler, MHP'nin bu yeni bahanesine sarılsınlar?

Mesela hakim yine sorsun:

—İlk ifadene ekleyeceğin bir şey var mı?

—Var efendim. Gün Sazak'ın öldürüldüğü için çok üzgündüm bir doğa yasasının tepkisiyle elime bir yerden bir satır almışım. Gerisini hatırlamıyorum.

—Oğlum sen o satırı kullanalı bir buçuk sene oldu. Gün Sazak öldürüleli ise bir hafta.

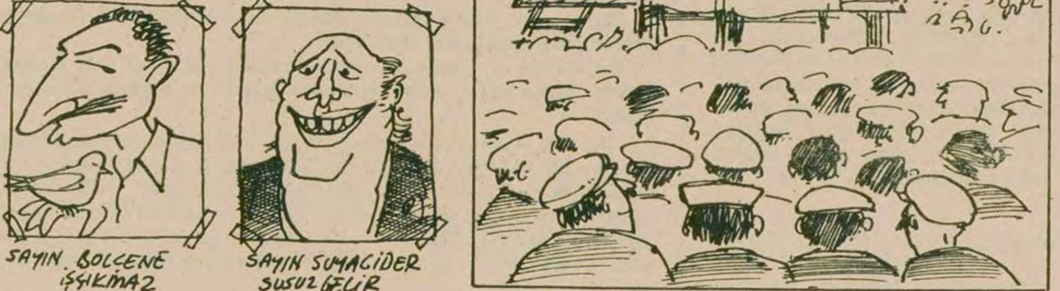
—Ne bileyim hakim bey, bize öyle deyin demişlerdi.

Olmaz olmaz demeyin, olmaz olmaz. Şimdilerde üzüntüden adam öldürmek meşru sayılmıyor mu?

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

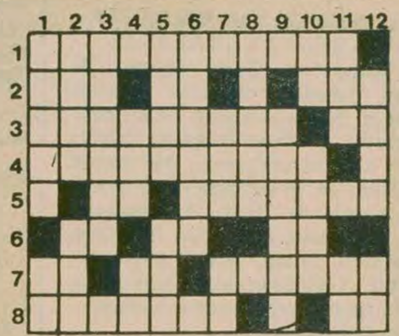

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Dört yılda bir yapılan en büyük uluslararası futbol turnuvası. 2) Bir bağlaç-Bir nota-Eskrim sporunun bir dalı. 3) Geçen yılın en çok sevilen TV programlarından biri-TERSİ bir soru eki. 4) Rahatsız edici ölçüsüz şaka. 5) Longplayin kısa yazılışı-Bir Avrupa ülkesi. 6) Bir nota-Arka karşıtı-Eski Mısır'da bir tanrı. 7) Yayla atılan-Kriptonun simgesi-Güzel kokulu çiçekleri olan bir ağaç. 8) Cumhuriyetin kuruluşuyla kaldırılan peygamber vekilliği sistemi-Bizmutun simgesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Taş ya da ağaçtan yapılmış büyük havan-Bir nida. 2) Pay-Kayak. 3) Keyfi yerinde olan, şen. 4) Bir demir türü-TERSİ beyaz. 5) Aynı adı taşıyan kişiler-Gelenek, görenek. 6) Uyuşturucu bir madde. 7) Latincede X harfinin okunuşu-TERSİ bir hayvan 8) Plak çalmaya yarayan aygıt. 9) TERSİ bir gece kuşu. 10) TERSİ müzikte dur işareti-TERSİ sanmak eylemi, zan. 11) Uluslararası Basın Enstitüsünün simgesi-Kimyada 'yiterbiyumun simgesi. 12) TERSİ kamu-Eşek sesi

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Akgünler. 2) Kurt-Ege. 3) Otoray. 4) Ru-Önlem. 5) DPT-Tabi. 6) Yalak 7) Sık-kE. 8) Tl-Uy-rT. 9) Adaçayı. 10) tınA-Aka. 11) Üz-Ray. 12) Isr-Ari

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

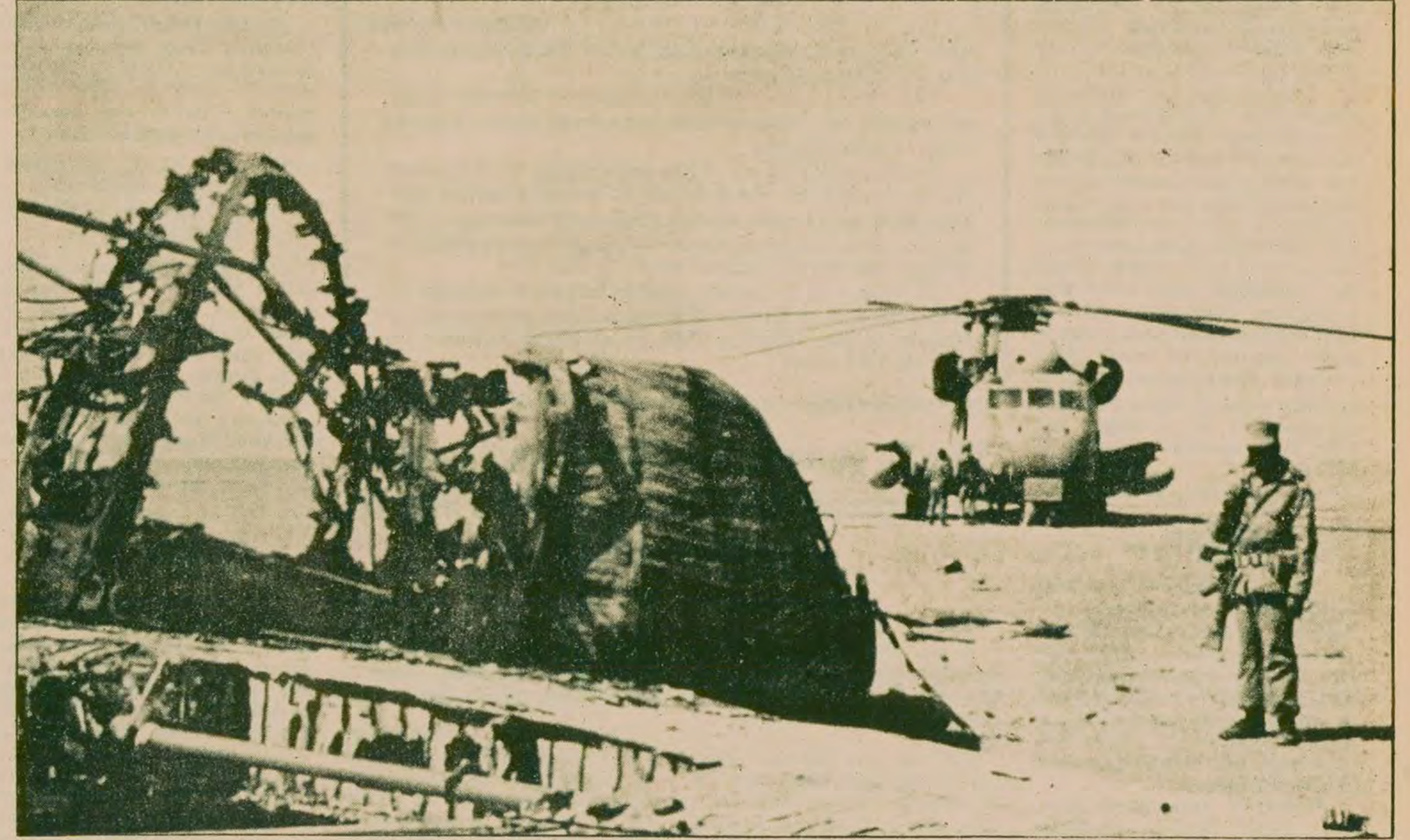
SOLDAN SAĞA: 1) Akord-Statü. 2) Kutupyıldızı. 3) grO-Tak-An 4) ütrÖ-Uçarı. 5) Antalya. 6) Leylak-Yaya. 7) eG-eB-krıK. 8) Resmiyet-Abi

ABD'li Marksist-Leninistlerin İran'daki askeri operasyon konusundaki görüşleri:

■ "Operasyonla ilgili aksaklıkların bir araya gelmesi, insanı 'acaba birileri olayın böyle mi sonuçlanmasını istedi' şeklinde düşündürüyor"

■ "Şu mesele çok açık: ABD rehineleri kurtarmak istiyorsa, İran'ın isteklerindeki haklılığı kabul etmelidir"

The Call

ABD'nin İran'a karşı giriştiği başarısız operasyon sırasında nakliye uçaklarıyla helikopterler çarpıştı. 8 Amerikalı asker çıkan yangın sırasında öldü. Daha sonra İran resmi yetkilileri olayın geçtiği çöle gelerek inceleme yaptılar. Fotoğrafta parçalanan Amerikan uçakları ve inceleme yapan İranlılar.

«Askeri operasyon, rehineler sorununu çıkmaza soktu ve doğrudan Sovyetler'in işine yaradı»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'da, ABD'nin İran'a müdahalesi konusunda uluslararası bir konferans düzenlenmesiyle gözler tekrar Tahran'a ve dolayısıyla rehineler sorununa çevrildi. 50 ülkeden 100 kadar tanınmış kişinin katıldığı konferansa katılmak üzere ABD'nin Adalet eski Bakanlarından Ramsey Clark'ın da Tahran'a gelmesi olayın önemini daha da artırdı.

Bu vesileyle, Amerikalı Marksist-Leninistlerin "The Call" dergisinin 5 Mayıs tarihli sayısında yayınlanan ve ABD'nin İran'daki Amerikalı rehineleri kurtarmak amacıyla giriştiği başarısız askeri operasyonun sonuçlarını ele alan bir yazıyı kısaltarak, aktarıyoruz:

24 Nisan günü sabahın erken saatlerinde Tabas Çölü yakınlarında başarısızlıkla sonuçlanan askeri operasyon İran'ın ABD yönetimi için ciddi bir sorun olduğunu kanıtladı. Bu girişim, en az 8 ABD'li askerin ölmesine ve yüzmilyonlarca dolar değerindeki askeri malzemenin yanmasına yol açmasının yanı sıra, rehineler sorununu olumsuz yönde etkiledi ve doğrudan Sovyetler Birliği'nin işine yaradı.

Başkan Carter'ın sorunu askeri güçle çözme kararının doğurduğu sonuçlar şöyle özetlenebilir:

1) Bu girişim en az 8 kişinin ölümüne yol açtı.

2) İran'da ABD'yle uzlaşıcı bir formül arayanların durumu büyük ölçüde bozulduğu için rehineler sorununun çabuk çözülmesi ve rehinelerin canlı olarak geri getirilmesi ihtimali hiç bu kadar zayıflamadı.

3) ABD'nin NATO'ya ve Japonya'ya kuvvet kullanılmayacağına dair söz vermesinden sadece 24 saat sonra askeri harekata girişmesi Batı ittifakı içindeki ve ABD ile Japonya arasındaki gerilimi ve çelişkileri had safhaya getirdi.

4) Sovyetler Birliği'nin ABD'yi kınama ve İran'ın bağımsızlığını sahtece "destekleme" fırsatını yakalaması, İslam dünyasındaki diğer ülkeler gibi İran'ı da Sovyetler Birliği'ne yaklaştırdı.

VANCE'NİN İSTİFASI

Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'nin istifası duruma ışık tuttu. İran macerasına karşı çıktığını ileri süren Vance, geçen yıldan beri, Washington'da yıldızının sönmeye başladığını görüyordu. Vance, Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski'yi gölgelerken şimdi roller yer değiştirdi. Vance'nin istifası, basında sık sık yeraldığı gibi, iki adam arasındaki kişisel bir sürtüşme değil, ekonomik ve siyasi alanlarda Sovyet yayılmacılığına karşı onu yatıştırmak mı yoksa daha açık direnmek mi konusundaki büyük ayrılığın yansımasıdır. Carter, yönetimi süresince arabaların ikisine de binmeye çalışarak iki araba arasında bir geri bir ileri döndü durdu.

Sovyetler'in Afganistan'ı işgali Brzezinski'nin daha direnmeci yaklaşımını doğruladı. ABD, giriştiği komando operasyonuyla Moskova'ya "Carter doktrini"ni uygulamaya başladığını ve "hayati çıkarlar" diye adlandırılan Basra Körfezi'ni askeri güçle korumaya hazır olduğunu göstermek istedi.

Brzezinski ve onun temsil ettiği hakim sınıf içindeki güçlü kanadın bakış açısında yatan sorun, onların Sovyet yayılmacılığını durdurmak istemelerinde yatmıyor. Onların bu bakış açısı dünya halklarının çıkarlarına uygundur.

Sorun onların Sovyet hegemonyacılığına karşı mücadeleyi, Ortadoğu'da ve tüm dünyada yeniden hegemonya kurmak için kullanmak istemelerinde yatıyor. Bu amaç dünya halkları ve özellikle bölge ülkelerince reddediliyor. Eğer ABD yönetimi geçmişte İran'ı ekonomik olarak yağmaladığını ve siyasi olarak da Şahı desteklediğini kabul etmiş olsaydı, Şahı desteklemeyi bırakıp yeni İran hükümetinin Şahın ve çalınmış servetinin iadesi için yürüttüğü girişimlere izin verseydi rehineler sorununun çözülmemesi için hiç bir neden kalmazdı. Bu şartlar altında diğer bölge ülkeleri ve İran dikkatlerini Sovyet yayılmacılığına karşı direnme yönüne çevirebilirlerdi. Ancak ABD İran'ın egemenliğini ihlal etmekte ve iki ülke arasındaki gelişmeleri saldırgan yollarla çözmeye girişmekte ısrar ettiği sürece, Sovyet hegemonyacılığına karşı olan cephe zayıflayacaktır ve bundan asıl kârlı çıkan da Ruslar olacaktır.

Buna birkaç örnek verebiliriz: ABD'nin askeri operasyon haberinin açıklanmasından hemen sonra Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a orta menzilli füzeler yerleştirdiği haberleri geldi. Ancak Ortadoğu basını ABD'nin İran'a karşı giriştiği askeri operasyonla uğraştığı için Sovyetlerin bu harekatına gazetelerde çok ufak bir yer ayrıldı.

Yine yukarıdaki örnek gibi dünya kamuoyunun gözü İran sorununa çevrilmişken Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal etti.

Askeri harekat sırasında Iran çölünde g...çekte neler olduğu konusunda da cevaplandırılmamış birçok soru var.

Carter'in operasyon için seçtiği zaman, açıkça görülen yetersiz hazırlık ve teknik güçlükler üzerindeki sorular sürerken, bütün bunların biraraya gelmesi karşısında insan, "Acaba birileri olayın böyle mi sonuçlanmasını istedi?" diye düşünüyor.

Gerçekte ne olduğu bir süre büyük bir tartışma konusu olacaktır. Ancak olaylarla birlikte bir mesele iyice gün ışığına çıkmıştır. Eğer ABD rehineleri kurtarmak ve Sovyet saldırganlığına karşı güçlü bir cephe istiyorsa, İran'ın isteklerindeki haklılığı kabul etmeli ve sorunları barışçı yollardan çözmelidir.

ABD'nin eski başkanlarından Truman'ın günlüğü açıklandı

Truman, Japonya'ya karşı atom bombası kullanırken, bombanın gücünün bilincindeydi

NEW YORK (AA)

İkinci Dünya Savaşının son döneminde ABD Başkanlığı yapan Harry Truman'ın savaşın son konferansı olan Potsdam'da tuttuğu günlük, bir tarihçi tarafından kamuoyuna açıklandı.

ABD'li tarihçi Robert Ferrel, Truman'ın atom bombasının yıkıcılığının bilincinde olduğunu günlüğüne yazdığını belirtti ve birçok tarihçinin ters yöndeki iddialarının yanlış olduğunu duyurdu.

25 Temmuz 1945 tarihli sayfada Truman şunları yazıyor:

"Dünya tarihinin en kötü bombasını bulduk. Bu Nuh'un gemisinden sonra Porat vadisinde olacağı söylenen yangına benziyor.

"Bombayı ağustos ve kasım arasında Japonya'ya karşı kullanacağız.

"Savaş Bakanı Henry Stimson'a, bombanın kadın ve çocuklara değil, askeri hedeflere ve askerlere karşı kullanılmasını söyledim.

"Japonların bağnaz, merhametsiz ve vahşi olmalarına karşın bu bombayı ne eski başkent Kyodo'ya ne de Tokyo'ya atabiliriz.

"Stimson'la bombanın hedefinin askeri olması konusunda anlaştık. Daha önce de Japonlara teslim olmaları için çağrıda bulunacağız. Bunu yapmayacaklarını biliyorum, ama bir şans tanımalıyız. Hitler va da Stalin'in bu bombayı bulmamaları dünya için çok iyi oldu. Şimdiye dek bulunanların en kötüsü ama en yararlısı haline getirilebilir."

Truman-Churchill ve Stalin'in katıldığı Potsdam Konferansı, 2 Ağustos 1945'de bitmiş ve ilk atom bombası 6 Ağustosta Hiroşima'ya atılmıştı.

Emperyalizm ne demektir?

sorular ? cevaplar

Emperyalizm, en kısa tanımıyla, tekelci kapitalizm demektir. Saldırganlığın, yayılmacılığın, dünya hakimiyeti peşinde koşmanın, bu hakimiyet mücadelesinin yol açtığı dünyayı paylaşma savaşlarının iktisadi temeli işte bu tekelci yapıdadır.

Günümüzün emperyalist ülkeleri bugünkü yapılarına farklı tarihsel gelişme yollarından geçerek ulaşmışlardır. Batı ülkelerinde serbest rekabetçi kapitalizm tekelci kapitalizme dönüşmüş, Sovyetler Birliği'nde ise sosyalizm yıkılarak toplum tekelci kapitalist bir toplum haline getirilmiştir. Bugün, Batı kapitalizminin nasıl emperyalist aşamaya ulaştığı sorusunu cevaplandıracağız, sosyal-emperyalizmin anlamı, emperyalizmden farkı olup olmadığı sorularını ise daha sonra ele alacağız.

Kapitalistler, sürekli olarak kâr peşinde koşarlar. Kârlarını artırabilmek için daha büyük çapta üretim yapmaya, daha ileri teknikler kullanmaya, birbirlerini piyasadan silmeye çalışırlar. Kapitalist ayakta kalabilmek, varlığını devam ettirebilmek için rakiplerini altetmek zorundadır. Yoksa bir başka kapitalist kendisini piyasadan silecek, iflas edecektir. Kapitalistler arasındaki bu amansız rekabet, büyüğün küçüğü yutmasıyla sonuçlanır. Zamanla üretici güçler (işgücü, makineler, hammaddeler enerji vb.) ve üretim büyük işletmelerde toplanır. Bu büyük işletmelere tekel diyoruz. Aynı gelişme bankalar arasında da ortaya çıkar. Birkaç büyük banka ekonomideki kredi işlemleri üzerinde hakimiyet kurar. Bu banka sermayesi ile sanayi sermayesi içiçe geçerek bir mali sermaye zümresi oluşturur. Bankalarla sanayi ve ticaret şirketleri arasındaki bu içiçe geçme tekelleşmeyi daha da artırır. Toplumun iktisadi gücü bir avuç tekelin elinde toplanır. Emperyalizmin esas iktisadi özelliği iktisadi gücün bu şekilde yoğunlaşmış ve merkezileşmiş olmasıdır. ABD'de ve Avrupa'nın kapitalist ülkelerinde serbest rekabet zorunlu olarak kendi zıddına dönüşmüş, tekelleri yaratmıştır.

Tekellerin ortaya çıkması rekabeti ortadan kaldırmaz. Bu sefer tekeller arasında rekabet hüküm sürmeye başlar. Tekelin hedefi ise diğer rakiplerini de ortadan kaldırarak ekonominin tümünü denetim altına almaktır. Tekellerin faaliyeti kendi ülkelerinin pazarlarıyla sınırlı kalmaz. Emperyalizm aşamasının bir diğer özelliği mal ihracının yanı sıra sermaye ihracının gelişmesidir. Kendi ülkesinde yeterince kârlı yatırım alanları bulamayan büyük sermaye, daha karlı yatırım alanlarına, işgücünün daha ucuz, hammadde kaynaklarının daha bol olduğu ülkelere akar. Kendi ülkelerinin iç pazarını, kaynaklarını tekellerine almış olan büyük mali gruplar bütün dünyayı iktisadi bakımdan paylaşmaya ve birbirlerinin payını ele geçirmek için mücadeleye girişirler. Başka ülkelere verilen borçlar, bu borçlar aracılığıyla elde edilen imtiyazlar, bu ülkelere yapılan yatırımlar, kurulan banka ve şirket şubeleri bir uluslararası mali sermaye ağı meydana getirir.

Emperyalizm aşamasında, kapitalizmin çelişmeleri şiddetlenir. Ortaya yeni çelişmeler çıkar. Tekellerin faaliyetlerini kendi ülkelerinin dışına taşırması ve dünyayı paylaşma mücadelesi, dünyanın ezen ve ezilen ülkeler olarak ikiye bölünmesiyle sonuçlanmıştır. Öte yandan emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler, birkaç büyük ve güçlü emperyalist ülke ile nisbeten zayıf kapitalist-emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler şiddetlenmiştir. Nihayet, tekelleşme üretimin toplumsallaşmasının, üretim faaliyetinin merkezileşmesinin ifadesidir. Üretim faaliyeti toplumsallaşırken üretim araçlarının toplumun küçük bir kesimini oluşturan tekelci burjuvazinin denetiminde oluşu kapitalist ülkelerdeki buhranların temel sebebidir.

Islahiye...

(Baştarafı 1. sayfada)

de siz hedef göstermiştiniz' dediler. Deyyusoğlu deyyus'diye küfrederek kemiklerimi kırmakla tehdit ettiler. Alay Komutanına 'Can güvenliğimden sorumlusunuz, başıma bir şey gelirse sorumlusu siz olacaksınız' deyince Alay Komutanı konuşan yetkiliyi ikaz etti."

"Daha sonra beni Gaziantep Sıkıyönetim Kurmay Başkanlığına götürdüler. Kurmay Başkanı Gaziantep'de işkence yapılmadığını, Emniyette işkenceci bulunmadığını, Kemal Emre'nin rüşvet yediği için daha önce Sıkıyönetim Komutanı tarafından görevinden alındığını söyledi. Orada da Tümgenerali bizim hedef gösterdiğimizi iddia ettiler. 'Sizinle ilgili dosyayı hazırladık. Sıkıyönetim Komutanına verdik. Sıkıyönetim Komutanının kararından sonra sizi gözaltına alacağız, yayınınızı da durduracağız' dediler. Daha sonra da serbest bırakıldım."

Kadirli...

(Baştarafı 1. sayfada)

kıyönetim Komutanlığınca soruşturma açılmış bulunan Emniyet Amiri, gözaltına aldığı kişilere tek tek Aydınlık muhabiri olup olmadığını soruyor. Kadirli'de Aydınlık muhabirinin kim olduğunu öğrenmeye, Aydınlık'ı okumanın suç olduğu kanaatini yaymaya çalışıyor.

Kadirli'de yurttaşlarla görüşen TİKP Merkez Komitesi Üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül birçok yurttaşın gazetemizi okumamaları için kendilerine baskı yapıldığını anlattıklarını belirtti.

Bu arada, sağ görüşlü bir kişinin ölmesi ve komandoların bunu istismar ederek saldırılarda bulunmasından sonra, Kadirli'de operasyonlara girişildi. Operasyonlarda 8'i komando olmak üzere 40 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar, Emniyet Amirliğinde yere oturmalarına izin verilmediği gibi, tekme tokatla da dövüldüler.

Gözaltına alınma olayından sonra Kadirli'ye giden Hüseyin Bülbül gazetemize yaptığı açıklamada, "Yurttaşlar serbestçe Aydınlık gazetesini okuyamıyor. Başka gazetelerin yazmadıklarını Aydınlık niye yazıyor, şeklinde sorular yöneltiliyor. Partimiz taraftarları serbestçe bir gazete, bir kitap okuyamaz duruma getirilmek isteniyor" dedi.

AP "layık...

(Baştarafı 1. sayfada)

Bazı AP'liler Faik Türün'ün seçilme şansının olmadığını, kendisinin aday olarak gösterilmesinin, CHP adayı Muhsin Batur'a verilecek bazı MSP oylarını etkilemek amacını taşıdığını belirtiyorlar. Faik Türün'ün Nakşibendi tarikatından olduğu biliniyor.

FAİK TÜRÜN KİMDİR?

Faik Türün, ismi, kamuoyunda, 12 Mart'ın İstanbul Sıkıyönetim Komutanı ve döneminde yapılan işkenceleri açık açık savunan bir orgeneral olarak duyuldu.

Gerek Emniyet Müdürlüğü ve gerekse Erenköy'deki MİT karargahında Kontrgerilla işkenceleri yoğun bir biçimde sürerken, İstanbul Sıkıyönetim ve Birinci Ordu Komutanı olan Faik Türün, o sırada yapılan bu kanunsuz uygulamaları açıktan açığa savunmuş ve kamuoyunun büyük tepkisini toplamıştı. İşkence ve diğer kanunsuz uygulamalarda doğrudan sorumlu olan Türün, komutanlığı sırasında, askeri cezaevlerinde bulunan tutuklu devrimcilere de yoğun baskı uygulatmıştı.

Emekli olduktan sonra AP'ye katılan ve politika sahnesine ilk kez İstanbul Senatör adayı olarak atılan Türün, 1975 senato ara seçimlerinde büyük bir yenilgiye uğramıştı. Türün daha sonra, 1977 seçimlerinde kontenjandan aday olarak Milletvekili Genel Seçimlerine katılmış ve Manisa'dan milletvekili seçilmişti.

Eşel-mobil ve Tarım İş Yasa tasarıları parlamentodan çekilemiyor

ANKARA(AA)

HÜKÜMETİN, Millet Meclisi Genel Kurulu toplanamadığı için Eşel-mobil ve tarım Orman İş Yasa tasarılarını parlamentodan çekemeyeceği bildiriliyor.

Bilindiği gibi Başbakan Demirel, Türk-İş yöneticileri ile yaptığı görüşmeden sonra hükümetin, yeni bazı düzenlemeler yapmak amacıyla sözkonusu tasarıları parlamentodan geri alacağını açıklamıştı.

Anadolu Ajansı muhabirinin aldığı bilgiye göre tasarıların parlamentodan çekilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi Millet Meclisi Başkanlığına geldi. Ancak tasarıların geri verilebilmesi için içtüzüğün 76. maddesine göre Millet Meclisi Genel Kuruluna geri alma işlemi konusunda bilgi verilmesi gerekiyor. Millet Meclisi Genel Kurulu toplanamadığı için de Başbakanlığın tasarıları geri aldığına ilişkin tezkeresi üyelerin bilgisine sunulamıyor.

Unuttular mı! Unutturmak mı istiyorlar?

(Baştarafı 1. sayfada)

yısla başlıyor ve programı İstanbul'un fethine ayırıyordu. Arada 27 Mayıs gidivermişti.

Hadi TRT bugün 27 Mayıs Bayramını unutuveriyor. Bunu anladık, ama tarihten de silivermişler bu arada...Bunu da Gökçer'den öğrendik.

Şimdi unuttular mı, yoksa unutturmak mı istiyorlar? Böyle sorsak haklı olmaz mıyız? 27 Mayıs'ta bayram sineması diye saçma sapan bir film göstermeyi unutmayan TRT şimdi kusura bakmayın tarihte 27 Mayıs diye bir olayın olduğunu unutmuşuz' diyebilir mi?

27 Mayıs'ı ve Anayasayı ortadan kaldırmak mümkün olmadığına göre en iyisi şu 27 Mayıs tarihini takvimlerden çıkarmak galiba... Böylece TRT de sıkıntıdan kurtulur. Ne dersiniz TRT'ciler?

Türk Dil Kurumu Yönetim Kurulu:"Arapça din dersleri Atatürk' ün temel eğitim ilkesine kesinlikle aykırıdır"

ANKARA (AA)

TÜRK Dil Kurumu Yönetim Kurulu İlkokullardan başlamak üzere tüm okullara Arapça ve din derslerinin koyulması kararı üzerine bir bildiri yayınladı.

Bildiride son günlerde milliyetçilik adı altında eğitim ve kültür alanında Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerini sarsacak çağdışı uygulamalara girişildiği belirtilerek şöyle denildi:

"Atatürk 22 Eylül 1924 günü Samsun'da yaptığı konuşmada dinsel, ulusal ve uluslararası olmak üzere üç eğitim biçimi bulunduğunu, Türkiye Cumhuriyetinin yeni kuşaklara vermesi gereken eğitimin ise ulusal ve laik eğitim olabileceğini söyleyerek Cumhuriyet eğitiminin temel ilkesini kesin olarak saptamıştır.

"İlkokullardan başlayarak tüm okullara Arapça ve din dersleri koyan Milli Eğitim Bakanı'nın kendi deyimiyle, bu öğretimin "ikna yolu" ile yapılması istemi, Anayasamızın "Türk toplumunun çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin laiklik niteliğini koruma amacını güden 153. maddesine ve Atatürk'ün temel eğitim ilkesine kesinlikle aykırıdır."

TRT' nin saygısızlığı

Orhan Kemal' i anma programı makaslandı

HABER MERKEZİ

TELEVİZYONUN dün akşamki yayınında yer alan Orhan Kemal'le ilgili anma programı, TRT yöneticileri tarafından son anda makaslandı. Programda bulunan Fethi Naci'nin konuşmasıyla ilgili bölüm iyice kısaltılırken yazarın eserlerinden yapılan gösterilerin büyük bir bölümü çıkartıldı. Haftanın çeşitli günlerinde geriliciliğe ve padişahçılığa övgüler düzen TRT'nin son uygulaması, en büyük yazarlarımızdan birine yapılan bir saygısızlık örneği.

Programda sansüre uğrayan en önemli sahnelerden birinin Babaeskili işçilerin Orhan Kemal'in cenazesi nakledilirken yazarın karısına verdikleri "Biz işçiler senin hatıran önünde saygıyla eğiliriz" yazılı pano olduğu öğrenildi.

TRT'nin program bütün denetleme aşamalarından geçtikten sonra aldığı makaslama kararında Genel Müdür Doğan Kasaroğlu'nun emrinin etkili olduğu bildiriliyor. TRT Genel Müdürü Kasaroğlu'nun daha önce katıldığı denetleme toplantılarında anma filmine itiraz etmediği, sonra bilinmeyen bir nedenle kararını değiştirdiği belirtiliyor.

NATO Başkomutanı

Rogers:"Batı kimyasal silah üretmelidir"

LONDRA

NATO Başkomutanı Orgeneral Bernard Rogers, Sovyetler Birliği'nin kimyasal silah üretimini artırdığına dikkat çekerek Batı'nın da Sovyetlerin bu alandaki gücünü karşılayacak şekilde silah üretmesi gerektiğini söyledi.

Rogers, Londra'da verdiği demeçte Sovyetler Birliği'nin gerek saldırı, gerekse de savunmaya yönelik modern kimyasal silahlar üretiminde oldukça etkin bir durumda olduğunu kaydetti. Orgeneral Rogers, ABD ve Avrupa'nın da kimyasal silah üretimini hızlandırması gerektiğini sözlerine ekledi.

İstanbul Defterdarlık müstahdemleri 8 aydır mesailerini alamıyor

İSTANBUL(ÖZEL)

İSTANBUL Defterdarlığında çalışan müstahdemlerin mesai ücretlerinin 8 aydır ödenmediği öğrenildi.

Mesai paralarının verilmemesi nedeniyle güç durumda kalan müstahdemler, başvurdukları yetkililerden "Bakanlık vermiyor biz ne yapalım" cevabını alıyorlar. Müstahdemler gerektiği zaman izin istediklerinde geri çevrildiklerini, senelik izin isteklerinin de ertelendiğini ve zorluk çıkartıldığını söylüyorlar.

TMMOB Başkanlığına Yavuz Önen getirildi

ANKARA(ÖZEL)

TMMOB Yönetim Kurulu görev bölümü yaptı. Yönetim Kurulu Başkanlığına Yavuz Önen'i, 2. Başkanlığa Bülent Tanık'ı, sayman üyeliğe ise Aybars Ungan'ı getirdi.

TMMOB Yönetim Kurulu Genel Kurulu bildirisini de basına açıkladı. Bildiride Genel Kurulun baskı, sürgün ve zulümün arttığı bir dönemde yapıldığı kaydedilerek sürgünlerin arttığı, işkencelerin akıl almaz boyutlarda uygulandığı söylendi.

MHP'li avukatlar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Bu maddenin iptali işlemiyle Anayasa Mahkemesine sevkini talep etti.

Ecevit'in Kayseri mitinginde yaptığı konuşmanın mahkeme heyetine bir talimat niteliğinde olduğunu da öne süren Av. Alaybeyoğlu bu durum karşısında Mahkeme Heyetinin davadan çekilmesi gerektiğini ileri sürdü.

Av. Şener Bilginer de Mahkeme Heyetini suçlayıcı bir konuşma yaparak, "Mahkeme, Ecevit'in Kayseri mitinginde söyledikleriyle bağlı değilse" dedi.

Bunun üzerine Duruşma Hakimi Gürsel Akbatur, "Mahkeme, önüne gelen eylemle bağlıdır. Mahkeme Heyetini zan altında bırakan konuşmalar yapamazsınız" diyerek avukatı uyardı.

Solcu sanıklar vekili Av. Nusret Senem ise sanık vekili avukatların taleplerinin yargılamayı uzatmak, Mahkeme Heyeti üzerinde siyasi baskı kurmak amaçlarına yönelik olduğunu söyledi ve kendilerinin bu taleplere katılmadıklarını belirtti.

Mahkeme Heyeti, Savcının taleplerini inceleyerek görüş bildirmek üzere mehil istemesiyle duruşmaları 9 Haziran gününe erteledi. Böylece sanıkların ve sanık vekili avukatların savunmaları için açılan celse savunma yapılmadan 7 gün sonrasına ertelenmis oldu.

LEBLEBİCİ YENİDEN YARGILANMAYA BAŞLADI

K. Maraş Olayları Davasının 2 nolu sanığı ÜGD İkinci Başkanı Mehmet Leblebici Askeri Savcının isteği üzerine ihsarla yeniden duruşmaya getirildi. Daha önceki duruşmadan tahliye edilen sanık Mehmet Leblebici'nin tekrar duruşmaya ihsarlı olarak getirilip yargılanmasına başlandı. Mahkemeye getirilmesine gerekçe olarak Askeri Savcının Esas Hakkındaki İddiasında belirttiği "su unsurunun değişmesi" olarak gösterildi.

Kelkit halkı tertiplere karşı uyanık olmaya çağırıldı

KELKİT (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Kelkit İlçe Örgütü tarafından yapılan açıklamada Kelkit halkı tertiplere karşı uyanık olmaya, zorbalara karşı birlikte mücadele etmeye çağırıldı.

Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinde uzun yıllardır süregelen birlik, barış ve kardeşlik ortamının olduğu belirtilen açıklamada geçtiğimiz günlerde işlenen bir cinayetin halkın birliğine zarar verdiği, MHP'lilerin bir aydır çeşitli saldırılarla halkı huzursuz ettiği yer aldı. TİKP Kelkit İlçe Örgütünün yaptığı açıklamada, yurttaşlar MHP'nin ve Rus yanlılarının tertipleri karşısında uyanık ve birlik olmaya çağırıldı.

TİKP Pazarcık...

(Baştarafı 1. sayfada)

Yanında 2 kişi daha vardı. "Tamam, biz karar verdik, katılacaksın' dedi. Bana bir adet klaşinkof marka otomatik silah verdi. Cinayetten sonra bu silahı tekrar kendisine verdim."

İbrahim Ongan, Aziz Ongan'a "Mehmet Kalan, senin Apoculardan ayrılıp, Acilciler'e geçtiğini söylüyor. Bu doğru mu?" demesi üzerine, "Hayır, ben ifademde anlattım. Apocuyum" dedi.

TİKP TUNCELİ İL YÖNETİM KURULU ÜYESİ ADİL TURAN'I ÖLDÜREN APOCU YARGILANIYOR

Geçtiğimiz yılın başında Tunceli İl Yönetim Kurulu üyesi Adil Turan, İmam Canpolat ve TİKP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi Vahide Canpolat'ı silahla tarayan ve Adil Turan'ın ölümüne, İmam Canpolat'ın yaralanmasına yol açan olayın duruşmasına Elazığ Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde başlandı. Askeri Savcı iddianamesinde Ferhat Güllü'nün adam öldürmek, adam öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı kanuna muhalefetten yargılandığını belirtmesinden sonra, Apocu katil Ferhat Güllü olayla bir ilgisi bulunmadığını one sürdü.

Soruşturma sırasındaki ifadesinde Ferhat Güllü Apocu olduğunu inkar etmiş, Halkın Kurtuluşu grubundan olduğunu iddia ederek kendisini cinayete, Halkın Kurtuluşu grubundan sarı Erdoğan'ın tesvik ettiğini söylemişti.

Duruşma sırasında Ferhat Güllü mahkemeyi yanıltmaya çalıştı. Güllü, kendisinin CHP sempatizanı olduğunu ileri sürerek olayla bir ilgisi bulunmadığını kanıtlamaya çalıştı.

Bu arada Ferhat Güllü'nün kendisini suça azmettirdiğini ileri sürdüğü sarı Erdoğan'ın uzun boylu, esmer olmadığı, tam tersine sarışın ve orta boylu olduğu, Güllü'nün Apocularla örgütsel bağını gizlemek için böyle yalan beyanlarda bulunduğu ortaya çıktı. Mahkeme Ferhat Güllü'nün tahliye istemini reddederek, duruşmayı başka bir tarihe erteledi.

Çorum'dan...

(Baştarafı 1. sayfada)

cevit, Çorum, Merzifon ve diğer bazı illerin. "İktidarın koltukları altında yetişen ve şimdi iktidarı esir eden" faşist teröristlerin kurtarılmış bölgeleri haline geldiğini söyledi. Bu arada faşist teröristlerin CHP yöneticilerini hedef seçtiklerini debelirten Ecevit, Konya'nın CHP'li Çumra Belediye Başkanının saldırıya uğrayarak ağır şekilde yaralandığını açıkladı.

"Bugün Çorum'da, Merzifon'da halk sokağa çıkamıyor. Merzifon savcısı cangüvenliği olmadığı için askeri garnizona sığınıyor" diyen Ecevit, "bu şartlar altında Çorum'da, Merzifon'da seçim olsa ne olur" şeklinde konuştu.

MHP...

(Baştarafı 3. sayfada)

Olaya tepkinin büyümesi ve MHP binalarının güvenlik kuvvetlerince aranması üzerine dün basın toplantısı düzenleyen Akkülah olay sırasında yakalanan şahsın Apocu olduğunu, Apocuların da CHP içinde ama ayrı bir fraksiyon olduğunu iddia ederek şöyle konuştu:

"İddia ediyoruz, Ciritçi'nin muayenehanesi, kendi görüşlerinde, ancak ayrı fraksiyonlarda bulunanlar tarafından basılmıştır. Aziz vatan evladımız, Ciritçi'nin muayenehanesinden sıkılan kurşunlarla şehit edilmiştir."

HİKAYE GİBİ MİZANSEN

MHP'nin yarı resmi organı Hergün gazetesi ise iddialarını daha da geliştirerek saldırının CHP Merkez İlçe Başkanının yazıhanesinin yanısıra aynı binadaki MHP İlçe Başkanının yazıhanesine de yönelik olduğunu ortaya attı.

Hergün "Olay nasıl meydana gelmişti" başlığı altında hayli ilginç mizansen çiziyor:

"MHP ve CHP Adana Merkez İlçe Başkanlarının yazıhanelerinin bulunduğu bina önceki gün silahlı bir grup tarafından basıldı. Merdivenlerde bulunan yurttaşlar silahlı kişileri görüp kaçmaları üzerine yaylım ateşine tutuldular. Bu arada yaralıların CHP Adana Merkez İlçe Başkanı diş tabibinin muayenehanesine girdikleri daha sonra da muayenehanenin tarandığı bildirildi. Binayı basan grubun taradığı muayenehanede bulunan 4 kişi yaylım ateşi sonucu ağır yaralandı. Silah sesleri üzerine olay yerine gelen jandarmalara da ateş açan silahlı grup olay yerinden kaçmayı başardı."

Çanakkale'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sürgünler ve atamalar hızla sürerken Çanakkale Kültür Müdürü Mehmet Karaduman Samsun'a, Turizm Bürosundaki bir memur ise Malatya İl emrine verildi. Yurdun çeşitli yerlerine sürülen 110 öğretmenden 33'ünün aile bütünlükleri dikkate alınmadı ve eşler ayrı illerde kaldılar

Çanakkale'de, Demirel hükümetinin işbaşına gelmesiyle kıyıma uğrayan öğretmen, memur, işçi ve sağlık personelinin sayısı 300'e ulaşıyor. AP il ve ilçe yöneticileri ile MHP'lilerin istekleri doğrultusanda acımasızca sürdürülen kıyımlar Çanakkale'de yurttaşlar tarafından tepkiyle karşılanıyor.

Bu arada CHP Çanakkale Merkez İlçesi sürgünleri ve hayat pahalılığını protesto etmek amacıyla 8 Haziran'da bir miting yapacak

Kaçırılan...

(Baştarafı 3. sayfada)

Samsun'un Terme'sinden kopup İstanbul'un Şişli Gürsel Mahallesine göç eden ve oğulları bir yıl önce kaçırılan yaşlı karı-koca, yüreklerine çöken evlat acısından perişan olmuş durumdalar. Kaçıranlar belli, evlatlarının yaşadığına dair haber alıyorlar, ancak ne kaçıranlar yakalanıyor ne de evlatlarına kavuşabiliyorlar.

Sakin ve Emine Koru adlı karı-koca, 1961 doğumlu oğulları Kemal Koru'nun kaçırılışını şöyle anlatıyorlar:

"16 Haziran 1979 günü biz evde yokken gece 03.00 sıralarında akrabamız Halil Patan yanında 5-6 kişiyle eve geliyor ve Kemal'i çağırıyorlar. Kemal kapıyı açınca da zorla sürükleyerek götürüyorlar. Olaydan sonra biz gazetelere kayıp ilanı verdik. Bir gün ilandaki telefonu arayan bazı şahıslar, bizden oğlumuza karşılık 100 bin lira istediler. Fakat bu arada biz durumu karakola intikal ettirmiştik. Bunun üzerine bir daha aramadılar. İşte neredeyse bir yıl olacak ne oğlumuz bulundu ne de kaçıranlar yakalandı.

Bir yıldır perişan olan yaşlı karı-koca yetkililere seslenerek, oğullarının bulunmasını ve kaçıranların yakalanmasını istiyorlar.

Değerli okuyucularımız Bayinize aylık abone olun

Bildiğiniz gibi, 1980 yılı başlarında gerek kağıt fiyatlarına gerekse gazete malzemelerine yapılan ve halen de devam etmekte olan zamlar tüm basın dünyasını çok zor bir döneme soktu. Gazete satışları düştü, birçok dergi ve yayınevi yayınlarına son verdi.

AYDINLIK, şubat ayında tüm okuyucularına bu zor dönemi de aşacağına dair söz vermişti. Geçen süre içinde bir dizi tasarruf önlemi alındı ve uygulandı. Artık önümüzdeki daha da zor dönemler için gazeteniz AYDINLIK hazırlıklıdır.

Şimdi okuyucularımızı, sizleri göreve çağırıyoruz. AYDINLIK'ın maliyetlerini daha da azaltabilmek için iade oranımızı düşürmeli satışımızı istikrarlı bir hale getirmeliyiz. Bu nedenle tüm okuyucularımızı bulundukları semt, mahalle ve kasabalarda en yakın gazete bayiine AYLIK ABONE olmaya çağırıyoruz. İki ayı aşkın bir süredir bazı illerde yaptığımız denemeler başarılı sonuçlar vermiş, iade oranımız büyük ölçüde düşmüş, AYDINLIK satışları istikrar kazanmış, abone kampanyası yürüttüğümüz bölgelerde satışlarda düzenli bir artış meydana gelmiştir.

Sevgi ve Saygılarımızla.

Aydınlık

«MHP Adana...

(Baştarafı 1. sayfada)

şistler bir erin şehit olmasına, bir erin de ağır yaralanmasına sebep olmuşlardır.

"Fevzi Çakmak Caddesi 31 nolu sokağa kaçan anarşistlerin Kuruköprü civarına kaçtıklarının anlaşılması ve yapılan ihbarlar üzerine, bu civarda bulunan MHP Merkez İlçe Başkanlığı ve Gençlik Kolu binaları, şüpheli diğer mesken ve yerler Sıkıyönetim Komutanlığının emri ile 1402 sayılı kanunun 3/A maddesinin verdiği yetki ile görevliler tarafından olay akabinde aranmış ve ilk tespitlere göre bir suç unsuru bulunamamıştır.

"Güvenlik kuvvetleri, verilen emirler çerçevesinde olayın gereğini yansız olarak yapmışlardır Şehit erimizin 31 Mayıs günü icar edilen cenaze töreninde yapılan konuşmada, ulusumuza musallat olan anarşistlerden bahsedilmiş, hiç bir parti veya kişi suçlanmamıştır. Kamuoyuna duyurulur."

Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında, Hergün gazetesinin bir Apocunun yakalandığına ilişkin iddialarının aksine erin öldürülmesiyle ilgili olarak yakalanan olmadığı belirtildi.

GAZİANTEP'TE BİR POLİS ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziantep'te dün sabah polis memuru Dursun Yöntem öldürüldü.

Yetkililer, olaydan sonra kaçan katilin eşgalinin belirlendiğini ve katilin yakalanması için çalışmalara başlandığını söylediler.

Dursun Yöntem, üç çocuk babasıydı.

BORSA LİSESİNİ TARAYAN KOMANDOLAR YAKALANDI

Birkaç gün önce Adana'da Borsa Lisesini tarayanların komandolar olduğu öğrenildi. Olayla ilgili olarak aranan komandolardan Murat Erdinç yakalandı. Aranan diğer sanıklar Şıh Mehmet Doğan ve Mehmet Yaylagül ise teslim oldular.

PETROL-SEN GENEL SEKRETERİ ÖLDÜRÜLDÜ

MİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası (Petrol-Sen) Genel Sekreteri Ahmet Metin İzer dün sabah Bakırköy Hüdaverdi Sokaktaki evinden çıkarken motosikletli iki kişinin açtığı ateş sonucu ağır yaralandı. İzer İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesine tedavi edilmek üzere götürülürken yolda öldü. Yetkililer olay yerinde THKP-C imzalı bir bildiri bulunduğunu, eşgalleri belirlenen saldırganların aranmasına başlandığını belirttiler.

DİYARBAKIR'DA İNZİBAT ERİ ÖLDÜRÜLDÜ

Diyarbakır, Melih Ahmet Caddesinde devriye gezen Merkez Komutanlığı inzibat eri Levent Işıl, saldırganların açtığı ateş sonucu olay yerinde öldü. Yoldan geçmekte olan bir yurttaş da aldığı kurşun yaralarıyla yaralanarak Devlet Hastanesine kaldırıldı.

ANTALYA'DA ÇIKAN ÇATIŞMADA BİR ÖĞRENCİ ÖLDÜ

Antalya'nın Toptancı Hali girişinde önceki gece geç saatlerde iki grup arasında çıkan çatışmada Sabahattin Çakmak adlı lise öğrencisi tabancayla vurularak öldü. Dev-Yol ve Dev-Sol grupları arasında meydana geldiği belirlenen çatışmada gözaltına alınan olmadığını belirten yetkililer olaydan sonra aramalara başlandığını söylediler.

BEYOĞLU'NDA BİR BÜFECİ ÖLDÜRÜLDÜ

Beyoğlu, İstiklal Caddesi, Kuloğlu Sokakta Mustafa Cengiz Erkmen adlı bir büfeci dün saat 13.00 sıralarında büfesine gelen 3 saldırgan tarafından ateş edilerek öldürüldü. Saldırganlar olay yerine "Ölen Teknik Üniversitedeki devrimcilerin hesabını soracağız. Hiç bir faşist cezasız kalmayacak. Dev-Sol" yazılı bir bildiri de bırakarak Tophane yönüne kaçtılar. Yetkililer eşkalleri belirlenen kişilerin aranmasına başlandığını belirttiler.

ESKİŞEHİR'DE İLKOKUL ÖĞRETMENİ ÖLDÜRÜLDÜ

Eskişehir'in Esentepe Mahallesinde Ahmet Aydın adlı ilkokul öğretmeni dün sabah 08.30 sıralarında görevine giderken kimliği belirlenemeyen silahlı kişilerin saldırısına uğradı. Yetkililer soruşturmaya ve kaçan saldırganların aranmasına başlandığını belirttiler.

KONYA'DA BİR BELEDİYE BAŞKANI YARALANDI

Konya'nın İçeri Çumra İlçesi Belediye Başkanı Battal Tekiş dün sabah saat 10.00 sıralarında Çaldıran Sokakta silahlı bir kişinin saldırısına uğrayarak karnından ve sırtından ağır şekilde yaralandı. Ruhsatlı tabancası ile saldırgana ateş eden Belediye Başkanı Tekiş, isabet kaydedemedi. Yetkililer eşkali belirlenen saldırganın aranmasına başlandığını belirttiler.

KONYA KARAMAN'DA 5 ÖĞRENCİ YARALANDI

Konya'nın Karaman ilçesinde Ticaret Meslek Lisesi öğrencileri arasında görüş ayrılığı nedeniyle çıkan çatışmada 5 öğrenci yaralanarak tedavi altına alındı. Yetkililer olayla ilgili olarak yakalanan 56 öğrenciden 10'unun ilk sorgudan sonra tutuklandığını, 46 öğrencinin ise tutuksuz olarak yargılanacağını bildirdiler.

Gültepe Asayiş Bölük Komutanı yüzbaşının keyfi dayağı, Adli Tabiblik raporunda şu şekilde tespit edildi: "Her iki dirsekte kabuklu ekimozlu sıyrık, sol şakakta ekimoz, bir gün mutat iştigale engel olur, bir haftada geçer." (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

Sarhoş subayın dövdüğü yaşlı adamın çenesi çıktı

"Oğlum yaşındaki yüzbaşıdan dayak yemek ağırıma gitti"

İSTANBUL (ÖZEL)

DURSUN Kılıçarslan adlı 57 yaşında bir şoför, 31 Mayıs Cumartesi gecesi hiç bir neden olmadan Gültepe Asayiş Bölük Komutanı yüzbaşı tarafından karakolda tekme tokat dövüldü ve hakarete uğradı. Adli Tabiblikten rapor alan Dursun Kılıçarslan, yasadışı tutumundan dolayı yüzbaşıyı Sıkıyönetim Komutanlığına şikayet edeceğini açıkladı.

Gültepe Yahyakemal Mahallesi Gümüşhane Sokak 43 numarada oturan Dursun Kılıçarslan olayı şöyle anlattı:

"31 Mayıs Cumartesi akşamı saat 22.00 sıralarında Orhangazi Meydanında bir kahvenin önünde oturmuş mahalle komşularıyla muhabbet ediyorduk. Askeri bir cip yanımıza yaklaştı. Cipten inen yüzbaşı sarhoş bir halde, "Kalkın ulan anasını avradını s.... komünistleri" diye bağırdı. Kalktık. "Yatın ulan...." diye küfretti. Yattık. Aradılar. Toplam 50-60 kişi vardık. Çoğumuz esnaftık. Aramadan bir şey çıkmadı. Yüzbaşı evlere etrafa bakarak aynı küfürü tekrar tekrar yaptı. Sonunda dayanamadım, 'Sayın yüzbaşım, yapmış olduğunuz galiz küfürleri şahsım olarak kabul etmiyorum. Temiz bir vatadaşım' dedim. Yüzbaşı, 'Atın bu komünisti arabaya' dedi ve beni Gültepe Polis Karakoluna göttürdüler.

"Yüzbaşı karakolda komiserin odasında gücü yettiği kadar beni dövdü. Üstümü başımı parçaladı. Muhtelif yerlerimden yaralandım. Acizdim. Karşımdaki bir devlet memuruydu. Ben bir robot gibi kaldım karşısında. Beni dövmekten yoruldu, ara verdi. Nerelisin diye sordu bana. Tunceliliyim dedim. Gene hırslandı hiddetlendi, "Anasını avradını ...." diye dövmeye devam etti. Dayaktan çenem yerinden çıktı. Daha sonra hiç bir tutanak tutmadan beni nezarethaneye attılar. Sabah ezanında polis beni bıraktı. 'Gidebilirsin' dedi.

"Şimdiye kadar hiç bir sabıka kaydım yok. Sakin bir insanım. Ne komşularımla ne de esnaf arkadaşlarımla şimdiye kadar bir münakaşam dahi olmamıştır. Bana yapılan bu hakaret karşısında 3 gündür yemeden içmeden kesildim. Neredeyse yaşadığıma pişman olacağım. Oğlum yaşındaki yüzbaşıdan dayak yemek ağrıma gitti."

Dursun Kılıçarslan'ın Adli Tabiblikte Dr. Şevket Bali tarafından yapılan muayenesi sonucu "Her iki dirsekte kabuklu ekimozlu sıyrık, sol şakakta ekimoz, bir gün mutat iştigale engel olur, bir haftada geçer" şeklinde rapor verildi.

SPOR

Hakem Nihat Özbirgül, Altay ile Galatasaray'ın 1-1 berabere kaldığı kupa maçında verdiği penaltının bedelini az daha hayatı ile ödeyecekti...

Stadlardaki anarşi yeniden hortladı

Galatasaray ile Altay arasındaki Türkiye Kupası finali rövanş karşılaşması 1-0 ev sahibi Galatasaray'ın lehine devam ederken her şey çok güzeldi ama ne olduysa hakem Nihat Özbirgül'ün Altay lehine verdiği o penaltı kararından sonra oldu.

Penaltı kararına itirazlar önce futbolculardan geldi. Az sonra ortalığın yatışacağı sanılıyordu ancak tam o sırada tribünlerden sahaya giren iki seyirci hakem Nihat Özbirgül'ü yumrukladı. Özbirgül kendini korumaya çalışırken araya giren futbolcular ve güvenlik kuvvetleri saldırganları hakemden uzaklaştırdılar. Polis saldırganları aldı götürdü ama verilen penaltıyı Altay gole çevirince olayın sekli değişti.

Karşılaşma 1-1 sona erip de Altay Türkiye Kupasının sahibi olunca çılgına dönen Galatasaraylı taraftarlar önce kapalı tribünün banklarını yaktılar daha sonra da Altaylı taraftarların staddan çıkmasını beklediler. Olayın büyümesini ve muhtemel bir çatışmayı önlemek için geniş önlemler alan güvenlik kuvvetleri kalabalık seyirci topluluğu dağılmayınca havaya ateş açmak zorunda kaldı.

"BEN DE OLSAM YUMRUKLARDIM"

Karşılaşmadan sonra basın mensuplarına karşılaşmanın hakemi aleyhinde demeç veren Galatasaray Kulübü Başkanı Profesör Doktor Ali Uras, "O seyircinin yerinde olsam, ben de hakemi yumruklardım" dedi. Ali Uras ayrıca Nihat Özbirgül'ün karşılaşmayı alkollü alkollü yönettiğini iddia etti. Bu iddia üzerine Cerrahpaşa Hastanesinde yaptırdığı alkol muayenesinde "temiz" çıkan hakem Nihat Özbirgül, "Söylediği sözleri, profesörlük ünvanı almış Ali Uras'a hiç yakıştıramadım" şeklinde konustu.

Olayla ilgili bir açıklama yapan Merkez Hakem Komitesi ise olayları kınayarak, başarısız bir sezon geçiren Galatasaray'ın hakemleri çeşitli şekillerde baskı altına almak istediğini öne sürdü.

NEYMİŞ

Hentbol camiasından iki kişi konuşuyorlardı:

— Evet sevgili hakem arkadaşım, nasılsın bakalım?

— İyi olmasına iyiyim ama senin dediğin gibi hakem değilim.

— Hoppala. O da nereden çıktı canım? Sen hakem kursuna katılıp, sınavı kazanmamış mıydın?

— Orası öyle ama işin aslını biz de daha sonra öğrendik.

— Nasıl yani?

— Canım bize Tekirdağ'da hentbol hakem kursu açılacağını bildirmişlerdi.

— Eee.

— Biz de kalktık gittik. Kursu izledik. Sınava girdik ve başarılı olduk.

— Hatta İstanbul bölgesi size görev vermek için Tekirdağ bölgesinden sizin evraklarınızı istememiş miydi?

— Evet öyleydi. Hakem çıktığımız için İstanbul bölgesi bize görev verecekti ama elinde bizim dosyalarımız olmadığı için Tekirdağ bölgesinden istemişti.

— İyi ya işte. Dosyalarınız geldi, siz de hakem oldunuz.

— Yok canım, hakem olmak o kadar kolay değil. Meğer bizim katıldığımız hakem kursu, kursu yöneten Murat Ersin'in kişisel olarak açtığı bir kursmuş. Bu kurstan federasyonun haberi yokmuş. Dolayısıyla bizim sınavımızı Merkez Hakem Komitesi geçersiz saydı ve biz de senin sandığın gibi hakem olamadık.

— ! . . .

SADUN ATIĞ VEFAT ETTİ

Türk binicilığinin simgesi ve Türkiye Jokey Kulübü Başkanı Sadun Atığ 30 Mayıs Cuma günü vefat etti. Cenazesi pazar günü kaldırılan Sadun Atığ için bir bildiri yayınlayan Türkiye Spor Yazarları Derneği mensupları, Sadun Atığ'ın Türk biniciliğine yaptığı hizmetlerle unutulmazlar arasında yer aldığına inandıklarını ifade etti.

Beşiktaş'ta yönetim değişiyor

İSTANBUL

Sezonu kötü bir şekilde geride bırakan Beşiktaş Kulübünde Başkan Gazi Akınal'ın ardından yönetim kurulu da istifa kararı alınca siyah beyazlı kulüpte kongrenin olağanüstü toplanması istendi. Şimdi 55 milyon liralık borçla pazar günü kongreye gidecek olan Beşiktaş'ta yönetime yine eski kurulun gelmesi bekleniyor. Ancak eski Başkan Mehmet Üstünkaya ile Genel Kaptan Mekki Başak, Akınal yönetiminin kulübün borçlarının artmasına neden olduğunu ifade ederek,

"Sayın Akınal eğer alacaklarına karşılık kulübün gelirlerine temlik koymayı düşünüyorsa biz bu işte yokuz. Akınal Beşiktaş'ı biraz olsun düşünüyorsa kendisinin neden olduğu durumu düzeltmemiz için "temlik" düşüncesinden vazgeçmelidir" şeklinde konuştular.

Yurtta ve dünyada — geçen hafta

Sakarya, Karadenizspor ve İstanbul IETT Türkiye Voleybol Ligine yükseldi

BURSA

Bursa Atatürk Spor Sarayında yapılan Türkiye ligine terfi müsabakalarında ilk iki sırayı alan Sakarya Karadenizspor ile İstanbul İETT, gelecek yıl Türkiye deplasmanlı voleybol liginde oynama hakkı kazandı.

Alman liginde Bayern München şampiyon oldu

Batı Almanya Futbol ligi geçtiğimiz hafta oynanan karşılaşmalarla sona erdi ve Bayern München şampiyon oldu. Bayern'in ardından ilk haftaların başarılı takımı Hamburger SV ikinci olurken Hertha Berlin de gül averajı ile ikinci lige düştü.

Federasyon Kupasını Beşiktaş Genç Takımı kazandı

İSTANBUL

Beşiktaş ile Sarıyer Genç takımlar arasında oynanan Federasyon Kupası karşılaşmasını rakibini 4-0 mağlup eden Beşiktaş genç takımı kazandı. Beşiktaş genç takımına kupasını karşılaşmadan sonra Federasyon Başkanı İbrahim İskeçe verdi.

Sırıkla atlamada yeni dünya rekoru: 5.75

Paris yakınlarında Colambes Stadı'nda yapılan etletizm yarışmaları sırasında, Fransız atlet Thierry Vigneron sırıkla atlamada ilk hamlede 5 metre 75 santimi geçti ve dünya rekoru kırdı.

Nottingham Forest, Şampiyon Kulüpler Şampiyonu

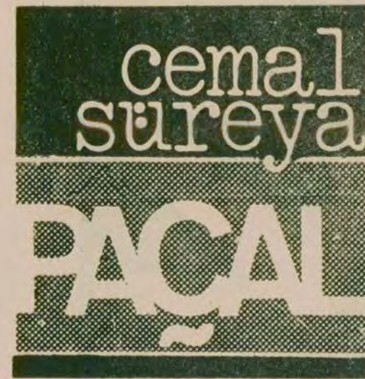
İspanya'nın Bernabue Stadı'nda oynanan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalinde Hamburger SV'yi 1-0 mağlup eden Nottingham Forrest Şampiyon Kulüpler Şampiyonu ünvanını ikinci kez kazandı. Karşılaşmanın tek gölünü 20. dakikada gelişen bir Nottingham Forrest kontratağında ceza sahası dışından çektiği sert şutla Robertson attı.

Ordu Milli Takımımız finale çıktı

ANKARA

Dünya Ordulararası Futbol Grup Eleme Rövanş maçında Hollandayı 6-2 yenilgiye uğratan Ordu Milli Takımımız Katar'da yapılacak finallere katılmağa hak kazandı. Milli Takımımızın gollerini Turgut (2), Necdet (2), Coşkun ve Necmettin attılar.

Okurken

Burhan Günel'in üst üste birkaç kitabını okudum. Bu arkadaşın çeşitli anlatım biçimleri denediği görülüyor. Sözgelimi bağlaşık öyküleri yan yana getiren son yapıtı "Başka Bir Yaz"da bir Istrati tadı var. Daha önce yayımladığı "Aksayan" adlı romanında ise biraz Felicien Marceaux'nun "Bir Tanem"ini anımsadım. O kitabı ben çevirmiştim. Bilmem, Burhan Günel, "Bir Tanem'i okumuş mudur? Her yanıyla süzülmüş, gerçek bir anlatım denemesidir. Burhan Günel daha tam pişmemiş, bazı yönleriyle yetkinleşmemiş bir yazar. Ama kitaptan kitaba bir gelişme içinde. Daha önemlisi hiç yetinmeyen, araştırıcı bir çalışma buluyorum onda.

Sina Akyol'un "Su Tadında"sını da tatla okudum. Dupduru bir şiir onunki, Küçük ayrıntılardan sevinçler, hüzünler çıkarıyor. Sanırım, yeni çalışmalarında daha da gelişecek. Siyasal ve kavgacı şiirin söz hazinesinden çıkış yapıyor, ama bu hazineyi bir başka türlü kullanıyor, bir bakıma "depolitize" ediyor. Bu arada retorik parçalanıyor, küçük küçük duyarlık adaları meydana geliyor. Denizler, köprüler, her şey evcilleşiyor.

Anlatım.. Bir başına anlatım diye bir şey var mıdır? Yalnızca anlatan diye bir kimse var mıdır? Ancak anlatacak bir şeyi olan kişinin bir anlatımı olabilir. Bir de anlatılacak yeni bir şeyin anlatımı olabilir. Bütün büyük yapıtlara baktığımızda bunu görüyoruz.

Veysel Çolak'ın son kitabı da elimde. Veysel ustaca şiir söylüyor. Büyük bir coşkunluğu da var. Ne var ki tek bir uzun şiir onun bütün şiirleri. Denebilir ki her şair öyledir, tek bir şiiri yazmakta, bütün ayrıntılarla onu doğrulamakta ya da oluşturmaktadır. Ama hepsi bu kadar değil. Sanatçı çeşitli biçimleri kullanarak yapmalıdır bunu. Veysel Çolak'ta ise neredeyse tek bir biçimin erdemlerine tanık oluyoruz. Bir silkinse, çok daha iyi şiirler okuyacağız bu arkadaştan.

Recep Bilginer'in "Yunus Emre" adlı oyununu da okudum. Bu yapıt "Yunus Emre Vakfı Büyük Ödülü"nü de kazanmış. Bir oyunun metin haliyle, oynandığı zamanki "akt" hali arasında çok fark olduğunu, oyunun asıl oynandığı zaman ortaya çıktığını biliyorum. Yine de, bütün iyi oyunların metin olarak da bir şey olduğu kanısındayım. Burdan alırsak, bir solukta okunuyor olmasına, dilinin güzelliğine, Yunus Emre ile ilgili birçok efsanenin, verinin ustalıkla paçal edilmesine karşın, Recep Bilginer'in ortaya koyduğu metin kitap olarak doyurmadı beni.

Son sayfada Recep Bilginer Yunus'u şöyle konuşturmuş: "İnsanoğlu gerçeğe eremeden göçüp gidiyor. Ömrünün sonunda gerçeğe erenleri de söyletmiyorlar, susturuyorlar. Oysa insanoğlu, daha başında, havayı, suyu, ekmeği, adını bildiği gibi, bilmeli gerçeği. (....) Her şeyin insanla başlayıp insanla bittiğini anlamalı artık."

Sanırım yapıtın ana düşüncesi bu cümlelerde saklı. Gelgelelim oyundaki serüven bu ana düşünceyi tam kavrar ya da götürür biçimde bir yapıya kavuşturulmuş değil. Recep Bilginer Yunus'la ilgili her şeyi iyi toparlamış. Ama yapıta dramatik bir gerilim verecek noktaları pek düşünmemiş.

Bunlar benim düşüncelerim elbet. Ama "Yunus Emre" bu yapıyla nasıl sahnelenebilir diye düsünüyorum.

Diye düşünüyorum ya, oyun yonetmenlerinin nasıl şeytan tüyü taşıyan kişiler olduğunu da bilmez değilim. Bir tüzüğü, bir ceza yasasını bile metin olarak ele alıp oyunlaştırabilirler onlar. Recep Bilginer'in kitabını da sahneleyecek usta yönetmenler çıkar nasıl olsa.

Aydın'da küçük dükkanlar (Albert Kahn koleksiyonu)

İki yaşlı Türk köylüsü (Albert Kahn Koleksiyonu)

Koleksiyoncu Albert Kahn'ın "Türkiye 1912-23" konulu fotoğrafları, Ankara'da sergilendi

Ankara Fransız Kültür Merkezinde geçtiğimiz pazartesi günü ilginç bir fotoğraf sergisi açıldı.

Eski bir Fransız maliyecisi olan Albert Kahn'ın özel fotoğraf koleksiyonundan seçilmiş ve 1912-23 Türkiye'sinin toplumsal yaşantısından görüntüler içeren bir renkli fotoğraf sergisi bu.

Albert Kahn, "Yeryüzü Arşivleri" adı altında bir kuruluşun oluşturulmasına katkıda bulunmuş. Bu kuruluşun amacını şöyle açıklıyor Kahn: "Stereoskopik fotoğraf, projeksiyon, özellikle de sinema. İşte ortadan kalkması bir an sorunu olan çeşitli insan etkinliklerini, değişik yaşama biçimlerini saptamak için kullanmayı amaçladığım araçlar."

Albert Kahn, ölüm tarihi olan 1930'a dek, bu amaçla fotoğrafçılarını dünyanın çeşitli yörelerine göndermiş ve araştırma gezileri düzenlemiş. Kahn, insan gerçekliğini tanıyarak uluslararası dayanışmaya yardımcı olmayı, insanlığın mutlu geleceğine katkıda bulunmayı amaçlamış bu çalışmasıyla. Kahn'ın fotoğrafçılarından Stéphane Passet, Auguste Léon, Busy ve Frédéric Gadmen 1912-1913 arasında Türkiye'yi de dört kez gezmişler. Kahn'ın koleksiyonunda o dönemin Türkeyi'siyle ilgili 1500 kadar fotoğraf bulunuyor. Ankara'daki sergide bunlar arasından 169'u sergileniyor. Sergide 1922-23 yıllarında Ankara, Bilecik, Bozüyük, Eskişehir, Afyonkarahisar, Uşak. Alaşehir, Manisa ve İzmir'de çekilmiş fotoğraflar da yer alıyor.

Ankara Fransız Kültür Merkezi sergi salonunda sergi süresince Albert Kahn'ın kameramanlarından Sauvageot tarafından 1922-23'te çekilmiş bir filmin gösterileceği de bildiriliyor. Bu film Mudanya Mütarekesinden sonra Türkiye'deki güncel yaşamı konu alıyor. Filmde Lozan Konferansına hareket eden Türk delegasyonu, yeni halifenin görev başına gelmesi töreni, Türk ordularının Çorlu'ya girişi, Edirne'den Yunan göçmenlerinin hareketi, vb. çeşitli tarihsel olgular izlenebilecek.

18.50

LASSIE KURTLARA KARŞI

Dizinin "Kurtlar" adlı bölümü yayınlanacak. Kar bastırmış kuşlar ve diğer hayvanlar aç kalmıştır. Timmy kuşları doyurmak için ağaçlara özel yemlikler koyar. Karla birlikte kurtlar da ortaya çıkar.

19.15

ANADOLU'YA

Tarım ilaçlarının tehlikesi

Anadolu'ya programının bu bölümünde son yıllarda yanlış kullanılması yüzünden ölümlere ve zehirlenmelere yol açan tarımsal mücadele ilaçları konu ediliyor. Tarım ilaçlarının kullanımında dikkat edilecek kuralları ve alınacak tıbbi tedbirleri programa konuk olarak katılan Zirai Mücadele ve Karantina Bursa Bölge Başkanı Murat Temel Yerli ile Bursa Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Doçent Doktor Gürayten Özyurt anlatacaklar.

20.50

Turizm Dedikleri

Ayhan Karapars ile Levent Ersin'in birlikte hazırladıkları kısa oyunun ikinci bölümü yayınlanacak. Bu bölümde bazı turistik tesislerde rastlanabilen hatalı davranışlar hicvediliyor. Oyuncular: Serpil İnanç Jale Karadağ, İhsan Sanıvar, Şener Kökkaya, Metin Coşkun

Jr'nin vuruluşu ve Türkiye

Ajanslar Jr'nin vuruluşunun Amerika ve Avrupa'daki yankılarını peşpeşe veriyorlar. Son gelen habere göre, "The New York Post" gazetesi, Jr'yi kimin vurduğunu ortaya çıkarmış. Gazeteye göre Dallas'ların kötü adamı Jr'yi vuran ne annesi, ne kardeşi, ne babası, ne karısı, ve ne de baldızı imiş. Gazete özellikle kardeşlerine karşı acımasız bir insan olan Jr'yi karısının sevgilisi Dusty adında birinin vurduğunu ileri sürüyormuş.

Gerçi Dusty, dizinin bu mevsim gösterilen ilk bölümünde bir uçak kazasında ölmüş. "The New York Post" gazetesi ancak diziyi gösteren "CBS" Şirketinin Dusty'yi gelecek mevsim diriltmeyi tasarladığını haber almış. Anlaşıldığına göre Dusty, uçak kazasında kendisine ölü süsü vererek ortadan kaybolmuş ve Dallas'taki çiftlikte Jr'yi vurmuş.

Uzun süredir pazar günleri ekrana gelen dizi filmle Türkiye seyircisi Dallas ailesinin her ferdinin tüm ilişkilerini tanıdı.

Gazetenin haberi üzerine bir açıklama yapan CBS Şirketi, filmin gelecek mevsim gösterilecek bölümlerinin çekimine ancak haziran ayı sonlarına doğru başlanacağını bildirmiş. Diziyi filme alan "Lorimar Productions"ın bir sözcüsü Jr'yi yaralayanın Dusty olduğunu Jr'yi canlandıran Larry Hagman tarafından dahi bilinmediğini söylemiş.

Jr'nin vuruluşu üzerine dizinin ikinci bölümü başlayana kadar Amerika'da ve Avrupa'da yazıldığının iki misli de basınımızda yer alacak besbelli. Televizyonumuz da diziyi geriden izlediği için Jr ölene kadar, ne zaman ölecek meraklandıracak. Öldükten sonra da kimbilir belki anketler açılacak. Bilene ikramiyeler falan... Ölü sayısının günde 12'yi bulduğu Türkiye'de "Yahu kim bu Jr" diye sorulsa, "Yahu şu Dallas'lar var ya" diye cevabı yapıştırılıverilir. Çünkü artık bizim televizyoncuların sayesinde Forsyte'lar Dallas'lar aileden oldu.

"İstikamet, karşıdaki görünmez nurlu ufuklar! Marş, marş!"

Ve işte, cebinden, çocukluğundaki hırsız polis oyunlarından kalma kemik düdüğünü çıkarıp, keskince öttürüp, sert ve mertçe *"Eller yukarı!"* diye bağırması bu ana rastlar ki, tarihlere geçecek kritik bir andır.

Hasekilerle cariyeler hemen ellerini yukarı kaldırdılar.

"Teslimiz, teslimiz!"

Düşman askerleri gibi sıra sıra teslim oldular.

"Tam siper! Yaaat!"

Tam siper yattılar.

"Aaaç!"

Açtılar.

"Kaalk!"

Kalktılar.

"İstikamet, karşıdaki görünmez nurlu ufuklar! Marş marş!"

Koştular.

Genci ve yaşlısı, tombulu ve sıskası birbirlerini çiğneyerek, ezerek koşmaktalar iken, bunların arasından *"Valide Sultan"* gözünden gözlüğünü, uçkuruna bağlı kesesinden haremin anahtarlarını düşürmekle, düşürüp geri dönmekle, geri dönüp karşısında Sorumlu Pehlivan'ı bulmakla, kendisine soru sorup danıştı ki:

"Marş marşa verdiğin bu nazeninler daha koşacak mıdır? Karnında bebek var ise, bebek düşecek midir? Solukları şimdiden tükenen şişmanlar, dermandan kesilerek ölecek midir?"

Şanı ve şöhreti cihanı tutmuş olan Sorumlu Pehlivan dahi kocakarının bu sözlerine aldırmazlık gösterip, onu orada yok sayıp, bu sefer de koynundan bir büyülteç çıkartıp, hemen yere çömelip, karışık ayak izlerini inceleyip, en sonunda ahırın yolunu bulmuştu. Acınası yitirilmiş eşeklerin yemeden bıraktığı sapsarı samanların köşede bir yığıntı halinde kabardığını ve altınları çıkarmadan, kısrakları aşmadan, söylevleri çekmeden önce ferteği çektiklerini bir tamam tespit etmişti. Ahırın içi karmakarışıktı. Genel görünüm yürekler acısıydı.

Dörder naldan o iki nalın gidişatına bakılınca, eşeklerin gizli bir kapıdan kaçtıkları, ya da *"silah tehdidi altında"* kaçırıldıkları hemen göze çarpmakta ve anlaşılmakta idi. Şimdi sorun büsbütün çatallaşmış ve çetrefilleşmişti. Yani, babaları da su katılmamış birer eşek olduğuna göre, bir eşeğin oğlu olan bu eşekler aya (acaba) gangsterlerce mi kaçırılmıştı, yoksa hep aynı ahırda pineklemekten canları sıkıldığı için mi basıp gitmişti?

(NOT: Leydi Gönülalma kılığındaki Hırtoğlan aramalara ve taramalara giriştiği bir sırada, Sorumlu Pehlivan kılığındaki Leydi Gönülalma'nın başına küçük bir kaza gelmişti. Onca kırıtma ve kırıştırmalardan huylanan Yasak Han, Başkomutan Tahsin Ağa'ya bir işmar çakınca, Tahsin Ağa bir sözde neden yaratarak Leydi Gönülalma'yı dikensiz gül bahçesine götürmüş, ona hem çicekleri koklatmış ve hem de kendisiyle özel olarak görüşmüş, gönlü alınan Leydi Gönülalma bu görüşmelerden zor adımlar atarak dönmüş, daha sonraki gülümsemeleri dahi azıcık zorlama olmuştu.

Gecesinde, Hırtoğlan'a sarılıp bir süre hıçkırmış, *"Canım çok yandı..."* diye sızlanmıştı.

Sorumlu Pehlivan ise, *"Sevgilim, sen yiğit kızsin. Acılara dayanırsın!"* deyip, onu yatıştırıp avutmuştu.

"Patron, sen o Serdar-ı Ekrem Tahsin Ağa dedikleri adam ne yapıda bir adam, biliyor musun?"

Hırtoğlan:

"Onu bilmiyorum, ama ahırın yolunu araştırırken birkaç askeriyle de ben karşılaştım!" yanıtı ile konuyu geçiştirmişti. *"(Şimdi bırak beni gideyim. Yasak Han'a ilk sözlü raporumu vereyim!)"*

Han, çadırın ortasında dikilmiş, dört gözle onu bekliyordu.

"Allah inandırsın, ne gördünüz, ne buldunuz Pehlivan?" diye sordu.

Sorumlu Pehlivan, Han'ın konuşma biçiminden esinlenerek:

"Allah inandırsın, bu eşekoğlu eşekler yaşantılarında ilk olarak eşekliklerinden bıkmışlardır.. dedi.

"Hayır, bıkmış olamazlar!"

"Ben bıkmışlardır diyorsam bıkmışlardır. Ve Allah inandırsın!"

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Artık Sovyet basınına güvenmeyen Sovyet halkı, yabancı radyoları dinliyor

Afganistan'ın işgali, Sovyet yetkilileri içinde de şaşkınlığa yol açtı

İNGİLTERE'YE İLTİCA EDEN KGB AJANININ İTİRAFLARI

2

İlya Dzhirkvelov, Sovyetlerin İsviçre'nin Cenevre kentindeki Birleşmiş Milletler misyonunun Avrupa'da önemli bir casusluk merkezi olduğunu söylüyor. Fotoğrafta Cenevre'deki büyük bahçeli Sovyet misyonu(okla gösterilen)

● Beria, Kruşçev tarafından "emperyalizmin ajanı" olmak iddiasıyla kurşuna dizildi. Bu suçlama KGB ajanlarına çok saçma gelmişti.

● Sokaktaki adam, Moskova Olimpiyatlarının yoklukları artıracağına inanıyor.

Dünyanın en yaygın casusluk örgütü KGB'nin Moskova'daki karargahı.(karşıdaki bina).

SSCB Devlet Başkanı Brejnev, saldırgan ordusunun generalleriyle.

DIŞ HABERLER SERVİSİ NİSAN ayında İngiltere'ye sığınan 46 yıllık KGB ajanı İlya Dzhirkvelov'un, Moskova'nın Afrika'daki faaliyetleriyle ilgili olarak "The Times" muhabirine anlattıklarını dünkü yazımızda aktarmıştık. Bugün de Sovyet ajanının İsviçre'deki Dünya Sağlık Örgütündeki faaliyetleri, Afganistan'ın işgali, Olimpiyatlar ve KGB konularında İngiliz gazetesine anlattıklarına yer vereceğiz.

Afganistan işgalinin şaşkınlığı

CENEVRE'nin muazzam bir uluslararası casusluk merkezi olduğunu söyleyen İlya'ya, Sağlık Örgütündeki Sovyet amiri, çalışmasının Birleşmiş Milletlere yaptığı katkıyla değil, KGB'ye sağlayacağı bilgilerle ölçüleceğini hatırlatıyor.

Ne var ki İlya, Sovyet birliklerinin Afganistan'ı işgaliyle çok güç bir durumda kalıyor. İlya'ya olayı Sovyetlerin anlattığı biçimde Batılı meslektaşlarına aktarma ve onların tepkilerini Moskova'ya ulaştırma görevi verildi.

Ancak hiç bir yabancı diplomat olayın Sovyet yorumuna inanmıyor. Dahası resmi Sovyet açıklamasına, İlya ve arkadaşları da inanmıyor. İlya şöyle diyor:

''Kendi aramızda Afganistan meselesini tartıştığımızda, Kremlin yönetiminin neden böyle anlamsız ve mantıksız bir adım atma gereğini duyduğunu anlayamıyorduk. Bunun tam delice bir davranış olduğunu düşündük. Petrol ve gaz kaynaklarını ele geçirmek gibi ekonomik bir neden ve Tahran'ı denetim altına almak gibi siyasi bir yarar sağlansaydı anlayabilirdik. Fakat neden Afganistan? Sovyetler Birliği'nde yeterince dağ var.''

Sovyetlerin dağ savaşına hazır olmadığını ileri süren İlya, Sovyet birliklerinin asla kazanamayacakları bir savaşa battıklarını belirtiyor. Bu yüzden, o ve Cenevre'deki diğer Sovyet meslektaşları, Afganistan'ın işgalini Sovyet liderlerinin ABD Başkanı ve dünya kamuoyunu hor görmelerinin bir kanıtı olarak değerlendirmişler.

Söz yine İlya'nın: ''Genç yavrularının Afganistan'da ölmesini Sovyet ana-babalarına nasıl haklı gösterebilirsin? Yüce bir siyasi neden için ölselerdi, durum değişirdi. Ancak Afganistan, Sovyet devleti için bir tehdit oluşturmuyor.''

Olimpiyatlar ve Sovyet halkı

EN temel yiyecek maddelerinin bile ''uzak bir anı'' olarak görüldüğü Moskova'da sokaktaki adama olimpiyat oyunları bir şaka gibi geliyormuş. İlya, ''Rusların çoğu oyunlar bittiği ve ziyaretçiler geri döndüğünde, zaten az olan kaynakların yabancı turistlere ve sporculara aktarılması yüzünden Sovyet tüketicileri için mağazalarda daha az mal bulunacağından çekiniyor'' diyor.

İlya'ya göre Kremlin yöneticileri, halktan öylesine tecrit olmuş ve dıştaki ajanlarından dünya hakkında öylesine çarpıtılmış bilgiler almaktadırlar ki, dünya kamuoyunun muhalefetinin ve içeride ekonomik durumun kötüye gitmesinin kendilerine bir zarar vermeyeceğini düşünmektedirler.

Sovyet halkı Batılı radyoları dinliyor

İLYA, Sovyet basın-yayın organlarına artık hiç güvenmeyen Sovyet halkının Batılı radyolara yöneldiğini belirtiyor. İlya'ya göre Sovyetler Birliği'nde siyasetle ilgilenen insanların yüzde 99'u, hatta Sovyet liderlerinin bizzat kendileri BBC veya Amerika'nın Sesi Radyosunu dinlemektedirler. Eski ajan şöyle diyor:

''Genellikle haberleri kendi muhabirlerimizden değil BBC'den izlerdik. Bizim muhabirlerimiz bir haber geçtikleri zaman da gerçekten ne olup bittiğini öğrenmek için Reuter ajansının haberleriyle karşılaştırırdık.''

Yabancı radyoların artan etkisi karşısında, geçtiğimiz yıl Parti Merkez Komitesinin talimatıyla Pravda'da bu konuda bir yazı çıkmış ve haberlerde ''daha ikna edici olmak'' gerektiği belirtilmiş. Bu arada işleri biraz canlandırmak amacıyla TASS'ın eski müdürü Leonid Zamyatin başkanlığında bir komite kurulmuş.

Bütün bu çabalara rağmen İlya, Sovyet haber mekanizmasının yanlış bilgilerle dolu olduğuna inanıyor. ''The Times''a verdiği demeçte İlya Dzhirkvelov son olarak şunu aktarıyor.

''Robert Mugabe, demokratik Zimbabve'nin Başkanı seçildiği zaman hem TASS hem de KGB de birçok insan kıpkırmızı oldu. Oysa Moskova 'İngiliz emperyalistlerinin seçimlere asla izin vermeyeceğinde ısrar ediyordu.''

KGB hakkında kuşkular

BU arada KGB'den söz ederken KGB içinde öteden beri bazı anlaşmazlıklar olduğunu, karşıt görüşlerin bastırıldığını söyleyen İlya buna rağmen Stalin'in ölümünün ve gizli servisin başı Beria'nın tutuklanmasının bir dönüm noktası olduğunu vurguluyor.

İlya'nın anlattıklarına göre Stalin'in ölümünden sonra Partinin Siyasi Bürosunda Beria'nın gizli servise dayanarak iktidarı ele geçirmesinden korkanlar, Beria'ya bir komplo düzenliyorlar. Stalin'in yakın çalışma arkadaşı olan Beria, Bakanlar Kurulu ve Parti Merkez Komitesinin ortak bir toplantısında tutuklanıyor. Bu arada KGB'nin karşı darbe yapmasını önlemek amacıyla Moskova sokaklarına tanklar getiriliyor. Böylece KGB tarafsızlaştırılıyor. Beria ise kısa bir "yargılamadan" sonra kurşuna diziliyor.

İlya, KGB karargahında Beria hakkında sıralanan suçlamaları diğer KGB mensuplarıyla birlikte nasıl dinlediklerini anımsıyor. Beria, "uluslararası emperyalizmin ajanı" olmakla suçlanıyor. Bu suçlama KGB mensuplarına çok saçma geliyor. Hele Beria'nın Batılı istihbarat örgütlerine satılmış olmak iddiasıyla kurşuna dizilmesini kimsenin kafası almıyor.

(DEVAM EDECEK)

İlya Dzhirkvelov: "Stalin, Sovyet devletine büyük hizmetler yapmıştır"

İlya'nın anlattığına göre 1956'da Kruşçev Stalin'i mahkum eden gizli konuşmasını yaptığında, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te kitle gösterileri yapılıyor. Göstericiler ''Stalinlerinin'' neden gözden düştüğünü öğrenmek istiyorlar. Paniğe kapılan yetkililer Gürcistan'a askeri birlik gönderiyor. Askerlerin açtığı ateş sonucu birçok kişi ölüyor. Daha sonra olayı soruşturmaya giden ve aralarında İlya'nın da bulunduğu KGB heyeti, 400 kişiyi tutukluyor. Ancak gösteriler kendiliğinden patlak verdiğinden elebaşılar bulunamıyor.

İlya'nın kendisi gibi Gürcü olan Stalin hakkındaki görüşleri esas olarak olumlu. Hem de Karadeniz donanmasında siyasi komiser olan babasının 1930'lardaki ''bir siyasi temizlik'' kampanyasının kurbanı olmasına rağmen.

İlya, Stalin'e hayranlık duyduğunu ifade ederken Kruşçev'in önderliğini ciddiye almıyor. Kruşçev'in ''bir nefeslik temiz hava'' getirdiğini kabul etmekle birlikte, Stalin'in güçlü bir önder olduğunu söylüyor. İlya, Kruşçev ve Brejnev'in kendilerini şanlandırmalarını ise, soluk ve gülünç taklitler olarak görüyor.

Sovyet ajanı, Stalin'in Sovyet devletine ''büyük bir hizmet yaptığını'' kabul ediyor. Stalin'in ölümünü, ''Sovyet iktidarına uzun yıllar sadakatla hizmet etmiş olanların sonunun başlangıcı'' olarak nitelendiriyor. Kafasından şu düşünceler geçiyor: ''Stalin'i bir tanrı sanıyorduk. Haydut dediler. Şöyle düşündük; Öyleyse Kruşçev'e neden güvenelim? Belki o da bir haydut çıkacak.''

İlya kişisel özgürlük ve düşünce serbestisinin bulunduğu güçlü bir merkezi otoriteye sahip bir Rusya istiyor. Tıpkı 1920'lerin Sovyetler Birliği gibi. İlya kendisi gibi düşünenlerin çokluğuna da işaret ediyor.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ'NÜN SOVYETLER BİRLİĞİ'NDEKİ SİYASİ TUTUKLULARLA İLGİLİ RAPORU

2

Sanki Çarlık Rusya'sı tekrar yaşanıyor

SSCB'de ıslah edici çalışma yaptıran kurumlarla ilgili yasa 1970'lere doğru çıktı. Ne var ki İçişleri Bakanlığı çıkardığı kurallarla yönetmelikteki boşlukları, tutuklular özellikle de siyasi tutuklular aleyhine dolduruyor. Örneğin, yasa tutukluların tecrit hücresinde ceza olarak en fazla 15 gün tutulabileceğini belirtiyor. İçişleri Bakanlığının kuralları ise bu 15 günlük cezanın peşpeşe uygulanabileceğini getiriyor. Yasa zoraki çalışmada belli bir norma ulaşmayı gerekli görmezken, Bakanlık kuralları buna belli sınırlar getiriyor. Kısacası SSCB, İçişleri Bakanlığının kuralları tutuklulara daha fazla zorluklar getiriyor.

Ayrıca, "Tutuklulara gerekli tıbbi muamele yapılmıyor. Tutukluların mektuplarına el konuyor. Siyasi tutuklular ya idarenin adamı olan diğer bazı tutuklularca ya da gardiyanlar ve yetkililerce dövülüyor. Hatta bazan ölünceye kadar."

"Sovyet kanunları hapishaneleri, çalışma kamplarına göre daha sıkı yerler olarak görülüyor. Aralarındaki temel fark, hapishanelerde tutukluların hücrelerde, çalışma kamplarında ise barakalarda kalmasıdır. Ayrıca hapishaneler tutuklulara verilen yiyecek miktarı, mektup, ziyaret, paket hakları açısından daha sıkıdır.''

İç sürgünler de siyasi tutukluları büyük sıkıntılara düşürüyor. Uluslararası Af Örgütünün raporunda bu konuda şöyle deniliyor:

"Birçok siyasi tutuklu sürgüne geldiğinde beş parasızdır ve iş bulamaz. Parasızlıktan tutuklular sürgündeki ilk haftalarında ya milis karakollarında ya da sokakta yatarlar. Bu duruma düşen tutuklular arasında P.Kampov ve V.Gandzyuk (Her ikisi de Tomsk bölgesinde, 1976) vardır. Bazı tutuklular bir yer bulsalar da çoğu zaman bir otel odasında bir odayı paylaşmak şeklindedir.''

Tutukluların barındırılması

SSCB'de bir kimse düşüncelerinden dolayı tutuklandığında sıkıntılar daha hapishaneye götürülürken başlar. Götürülecek yer yakınsa tutuklular tıka, basa dolu cezaevi araçlarıyla taşınır. Bu araçlar öylesine havasızdır ki Kazan'da, 1979 Nisanında uzun süre güneş altında bırakılan bir araçta 17 tutuklu havasızlıktan ölmüştür.

Üç gün üç gece süren tren yolculukları ise daha beter. Trenlerde açlık ve susuzluk, bunun yanı sıra havasızlık Çarlık Rusyasının günlerini anımsatmaktadır. Bir ''samizdat'' 1972 Temmuzunda aralarında siyasilerin de bulunduğu yüzlerce tutuklunun Mordovia'dan kuzeye taşınmasını şöyle anlatıyor: (Tren gece yol almış, gündüz ise güneş altında bırakılmıştır.)

"Kompartımanda 15 kişi vardı. Herkes ter içindeydi. Yiyecekler bozulmuştu. İki gün tutukluları helaya götürmediler. İnsanlar koridorları kullandı... Pencereler iyice kapatılmıştı. Ancak varacağımız yere yakın pencereleri biraz açtılar. Bu da bir işe yaramadı. İnsanlar yerde çırılçıplak yatıyordu. Pislik.Koku. Havasızlık. Yolculuk sırasında birisi öldü. Bu korkunç bir işkenceydi.''

Başka birisi de şunları anlatıyor:

''Bir damla su, bir nefes temiz hava gibi en ufak tavizler bile, tren kalabalık bölgeleri geçerken toplu olarak bağırarak elde ediliyordu. Bazı tutuklular kendilerinden geçti. Nikolai Nikolayenko trenden hastaneye kaldırıldı.''

Sovyet hapishanelerinin durumu ise başka bir Ortaçağ tablosu. Bunun tipik bir örneği siyasi tutukluların 1978'e kadar kaldıkları bilinen Vladimir hapishanesidir. Burada tutukluların kaldığı hücreler 2 ile 6 bazan da 10 kişiliktir. Her bir tutuklu için 2,5 metrekare ayrılmıştır ama çoğu kez bu kural bile çiğnenir. Her bir hücrenin kapısında gözetleme deliği vardır. Hücrelerin pencereleri demir pancurlarla kaplıdır. Her hücrede gece gündüz 40 veya 100 watlık bir ampul yanar. Bazı hücrelerde akar su ve tuvalet bulunur. Bazılarında ise sadece bir kova vardır. Yerler betondur.

Çalışma kamplarında da yaşam çok zor. Uluslararası Af Örgütünün bildiği kampların birçoğu kış aylarının çok soğuk geçtiği yerlerde bulunmaktadır. Ne var ki yetkililer kışın bile tutukluların bir battaniyeden fazla örtü kullanmalarına izin vermezler. Aynı şey giysiler için de geçerlidir. Bütün tutuklular yıkanmaktan grileşen kara giysiler giymeye zorlanır. Tutukluların iç çamaşırları da siyahtır. Bazı ''tehlikeli'' tutuklulara şerit desenli giysiler verilir. Tutuklular kışın bunların üstüne başka bir giysi giydiklerinden ya da yazın üstlerindekini çıkardıklarından dolayı cezaya çarptırılırlar.

Açlık

SSCB'de siyasi tutukluların karşı karşıya oldukları başka bir mesele de açlıktır. Vladimir hapishanesinde ve Perm kamplarında kalmış olan V.Bukovisky, hapishanelerdeki açlık duygusunu şöyle anlatıyor:

"Hapishanedeki açlığın ne kadar ızdırap verici olduğunu söyleyemem. Bu insanın içini kemiren bir açlıktan çok, iflah olmaz bir yetersiz beslenme sürecidir. İçten içe sızlayan diş ağrısı gibi. Artık bunun açlık olduğunun farkına bile varmıyorsunuz. Ancak birkaç ay sonra tahta bir sıraya oturduğunuzda canınızın acıdığını anlıyorsunuz. Geceleri birkaç kez kalkıyor ve yatağı alt üst ediyor yine de canınızın acıdığını görüyorsunuz. Ancak o zaman kemiklerinizin dışarıya fırlamış olduğunun farkına varıyorsunuz. Fakat artık umursamıyorsunuz. Yine de sabahları ranzanızdan hızla kalkarsanız başınız dönüyor."

Öte yandan Ukraynalı gazeteci V.Marchenko 1976'da Perm kampında açlığını gidermek için ağaç tomurcukla yediğini, gardiyanların ise buna engel olduklarını anlatıyor.

SSCB'de siyasi tutuklular sürekli yetersiz beslenmelerine rağmen açlık grevleri de yapıyorlar.

Uluslararası Af Örgütü bu açlık grevlerini kırmak için türlü yöntemlere başvurulduğunu belirtiyor. Açlık grevi yapan siyasi tutukluların dövüldüklerine, ceza hücrelerine konulduklarına, aç, aç çalışmaya zorlandıklarına ya da adi suçlularla birarada bırakıldıklarına dair çok sayıda kanıt var.

(Devam edecek)

Sovyet muhalifi Podrabinek KGB ajanlarınca götürülürken.

Bolonkin adlı siyasi tutuklu çalışma kamplarında.

Bakü'de bir çalışma kampı.

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SINAVA DOĞRU
18.50	LASSİE
19.15	ANADOLU'YA
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.50	TURİZM DEDİKLERİ
21.05	CHARLİE'NİN MELEKLERİ
22.00	KLASİK MÜZİK
23.00	HABERLER